

Posam. šte. Din -75,
četrtkova in sobotna
številka Din 1.50 :-:

„TABOR“ izhaja vsak dan, razven
nedelj in praznikov, ob 18. uri z
datumom naslednjega dne. Stane
mesечно po pošti 10 Din, za ino-
zemstvo 18 Din, dostavljen na dom
11.50 Din, ne izkaznice 10 Din.

„NARODNI LIST“ (četrtkova šte.
„Tabora“) se naroča kot tednik
in stane mesечно 2 Din, čet-
letno 6 Din, polletno 12 Din,
celoletno 22.50 Din.

Naročila se plačuje vnaprej.

Posltnina plačana v gotovini.

TABOR

(NARODNI LIST)

Posam. šte. Din -75,
četrtkova in sobotna
številka Din 1.50 :-:

UREDNIŠTVO „Tabora“ in „Na-
rodnega lista“ je v Mariboru, Ju-
ričeva ulica 4, I. nadstropje. —
Telefon internan šte. 276. —
Rokopisi se ne vračajo.

UPRAVA je v Jurčičevi ul. št. 4,
priloge desno. — Telefon št. 24.
Št. št. poštno-tele. račun za „Tabor“
11.757, za „Narodni list“ 12.553.

Na naročila brez denarja se ne
ozira. Inzeratne cene po dogovoru.

Leto: IV (II).

Maribor, četrtek 8. marca 1923.

Štev: 54 (10).

V boj za gospodarske in nacionalne interese mariborske oblasti.

(Govor dr. V. Kukovca v Ptuj
4. marca 1923.)

Moj današnji govor ne more biti eno-
ta, ker se imamo o mnogih vprašanih
razgovoriti. Govoriti morem torej o vsa-
kem le kratko. Moj govor pa tudi nima
namena Vas navzoče zborovalce za me-
ne in za srezke kandidate pridobiti, mi-
slim, da je naloga večja, prepričati Vas
namreč, da je naša politika prava, da je
dosledna, da je patrijotska in ljudska v
toliki meri, da Vam to prepričanje vdah-
ne moč izbojevati ti politiki zmago 18.
marca.

Zmagati hočemo s poštenim prepriča-
njem!

Ne pridem, kakor pride g. Pucelj na
kdo na sejinski dan, ko je mnogo ljudi,
ali g. dr. Korošec, ki je pri sv. Jožefu
mnogo na božji poti, ali g. Radič, ki je
pokupil večeraj pri vseh ormoških trgov-
cih modro, radeče in belo platno za za-
stave, da pride baje danes v velikem
sprevodu preko Drave in osvoji okraj za
republiko, ali g. finančni minister Sto-
jadinović z 280 brejimi kravami za raz-
delitev med vinčarje volilce. Nočemo
deliti niti s sejmi, niti z božjimi potmi,
niti s trobojnicami, niti z brejimi krava-
mi. Zmagati hočemo s poštenim prepri-
čanjem, da je edino naša politika prava
in žrtve vredna.

No ustavnih bojev, ampak reševanje
gospodarskih vprašanj!

Prvo vprašanje, ki nam ga treba raz-
čistiti, je to, da sta načelni pri nas le dve
politiki, dr. Koroševa in politika moje
stranke. Če dr. Koroševa odklonite, na-
prednjakom in narodnjakom ostane le
še ena. Vse drugo je danes hudodelstvo
in otročarija in samomor ljudstva. Ko-
roševovo geslo je pa avtonomija Sloveni-
je. Ali je ta nesprejemljiva? Ne bom
tega rekel, ampak pravim, če je mesto
dane Slovenecem mariborska in ljub-
ljanska oblast, da je tudi ta rešitev spre-
jemljiva. Za Vas tu v ptujem okraju
je jasno, da je za Vas velik dobiček, če
imate lahko vse to v najbližji bližini v
Mariboru, kar bi sicer imeli v Ljubljani.
S Koroševimi nimate mnogo skupnega,
prej s Pohorci in Prekmurci. Gotovo pa
vprašanje enotne Slovenije, ko imamo
enočno Jugoslavijo, ni vredno velikih u-
stavnih bojev, ko trkajo na vrata hujša
gospodarska vprašanja. Ne bom napadel
klerikalne stranke, če nasprotno posto-
pa. Ne bom rekel, da dela iz hudobije,
ampak iz obžalovanja vredne nerazpolo-
ženosti, katere jim pa jaz nisem kriv.
Če jim nekdo da kompenzacijo za politi-
čno nerazpoloženost, pripravljeno so v 24
urah pozabiti na Slovenijo. To je za me-
ne jasno. S tem pa odpade vzrok, iskati
stvarnost v vprašanju avtonomije, ki je
stvar političnega računa, ki z interesi
naroda ni istoveten. Ne bom rekel, da
ko klerikalci sovražniki države, toda njih
državopravna politika je pogubna Jugo-
slaviji in Slovencem, zlasti našemu kme-
tu, obrtniku in delavcu.

V obrambo lokalnih gospodarskih inte-
resov mariborske pokrajine.

Ktara je pa ona druga načelna politi-
ka? To je geslo, ki je izraženo že v imenu
organizacije, kateri sem jaz nosilec liste,
v imenu napredne kmečke obrtne zveze.
Dve kandidatski imeni te liste Rebek in

Konference v Opatiji.

Naši delegati pozvani v Beograd. — Meritorna pogajanja se šele prične. —
V predpogajanih dosežen sporazum glede
pridobitnih krogov iz Sušaka na Reki.

Sušak, 7. marca. Danes odpotujejo
štirje naši eksperti pri paritetni komisiji
na brzojavni poziv v Beograd, da se ude-
ležijo posvetovanj odbora za ureditev reš-
kega vprašanja.

Beograd, 7. marca. Za časa seje mi-
nistrskega sveta se je vršila pri pomoč-
niku zunanjega ministra Nešiću seja po-
svetovalnega odbora za ureditev reškega
vprašanja. Po razmotrivanju iz Opatije
dospelih poročil se je sklenilo, da se
čimprej skliče plenarna seja tega odbo-
ra. Danes dospejo še nekateri člani iz
Zagreba in Sušaka. Iz zanesljivega vira
se doznava, da se meritorna pogajanja
v Opatiji še niso pričela. V oficijelnih
krogih se smatrajo pogajanja v Opatiji
v stadiju neoficijelnih razgovorov. Kon-
čnoveljavna pogajanja se pričnejo šele
v prihodnjih dneh.

Opatija, 7. marca. Ker se danes ni
vršila nobena oficijelna seja paritetne
komisije, so se vršili razgovori med člani
obeh delegacij. Razpravljalo se je o
vprašanih, ki pridejo na dnevni red pri-
hodnje seje. Pričakuje se, da se bo danes
vrnil italijanski delegat Gentili iz Rima
z novimi instrukcijami italijanske vlade.
Naši delegatje so radi postopanja Itali-
janov zelo rezervirani.

Velesrbski šovinisti hujskajo.

Beograd, 7. marca. Nekateri poli-
tični krogi zamerijo vladi, da se pogaja
za mirovno rešitev spornih vprašanj z
Bolgarijo. Z ozirom na zadnje napade in
krvave boje, ki jih vodijo komitaške tol-
pe, zahtevajo nekateri listi, da naj se po-
gajanja prekinijo. Ti krogi bi si tudi že-
leli, da bi naša vlada po primeru Fran-

cije okupirala del bolgarskega teritorija.
Primerjajo Bolgarijo z Nemčijo in našo
državo s Francijo. Če se bo naša država
še nadalje pogajala s sovražnikom, bi to
bilo znamenje naše slabosti. Ti krogi za-
vzemajo v svojih listih intrasigentno sta-
lišče in menijo, da je treba Bolgariji
staviti pogoje, ki ne bodo vzprejemljivi.

—□—

Vladna seja o dogodkih v južni Srbiji.

Beograd, 7. marca. Včeraj dopol-
dne se je vršila seja ministrskega
sveta, ki je trajala do pol 14. ure. Mini-
ster za notranje zadeve je podal poročilo
o zadnjih dogodkih v južni Srbiji, kjer
so bolgarski komitaši ponovno napadli
naše ozemlje. Vlada bo izdala komisiji v
Nišu potrebna navodila ter ojačila ob-
mejno posadko.

„Lista br. 5“ — po potrebi.

Zagreb, 7. marca. V nedeljo dopol-
dne se vrši tukaj volilni shod narodno-
socialistične stranke, na katerem bosta go-
vorila dr. Politeo in Ivan Deržić. Danes
je izšla prva številka narodnosociali-
stičnega glasila „Lista br. 5“, ki bo izha-
jalo „po potrebi“. Istočasno se bo vršil
shod neodvisne meščanske stranke v
Zagrebu, na katerem bo govoril nosilec
kandidatne liste, dr. Milan Roje. V na-
rodnosocialističnih krogih se zatrjuje, da
nima dr. Politeo nikake zveze s tribu-
naši.

Pričetek trgovskih pogajanj z Italijo.

Rim, 6. marca. Včeraj so se začela
pogajanja v svrhu sklepanja trgovinske
pogodbe med Jugoslavijo in Italijo.

Smrt pariškega nemškega poslanika.

Monakovo, 6. marca. Nemški po-
slanik v Parizu, dr. Mayer je včeraj umrl
na kirurški kliniki v Monakovem.

Berlin, 6. marca. Francoski posla-
nik v Berlinu je danes obiskal nemškega

notranjega ministra ter mu izrazil svoje
sožalje k smrti poslanika Mayerja.

Novi pravoslavni metropolit.

Varšava, 6. marca. Pravoslavni si-
nod, ki zbornoje tukaj že več dni, je iz-
volil na mesto umorjenega metropolita
voliljskega škofa Dionizija.

Italijanski ministrski svet o študijskih
vprašanih.

Rim, 6. marca. Ministrski svet je
dovolil inozemskim obiskovalcem itali-
janskih visokih šol za umetnost razne
štipendije ter sklenil, da so vsi inozem-
ski obiskovalci italijanskih šol oproščeni
plačevanja davkov in taks. Nadalje je
ministrski svet sklenil, da se priznajo v
Italiji učna spričevala nemških srednjih
šol in avstrijskih univerz, ki so izdana
po 3. novembru 1918, vendar pa morajo
biti nostrificirana od univerze v Pado-
vi. V Tislinu se ustanovi 18 prostih mest
za otroke slovanske narodnosti iz Julij-
ske Benečije, v Zadru pa 40 prostih mest
za deklice slovanske narodnosti.

BORZA.

Curli, 7. marca. (Izvirno.) Sklepni
tečaji: Pariz 32.50, Beograd 5.65, London
25.17, Berlin 0.0255, Praga 15.95, Italija
25.62, Newyork 535.75, Dunaj 0.0075,
Budimpešta 0.175, Varšava 0.012, Sofija
3.10, Bukarešta 2.50.

Petovar poleg mnogih drugih označujeta
naš program kot lokalno gospodarski;
Lovro Petovar, čegar kandidatski govor
ste čuli, pomeni en del programa, kme-
tjstvo, ki je podlaga življenja temu o-
kraju. Ivan Rebek pa pomeni, da stopa-
mo v kulturi in gospodarstvu za jedno
stopnjico višje v obrtnost in industrijo,
brez katere našim krajem preti pogin z
ozirom na boljše samokmetijske življenj-
ske pogoje ostale države. V Vaših rokah
je, ali zmaga 18. marca ta gospodarski
program ali klerikalni program politič-
nega prepira. Vi prevzemate za slednji
slučaj vso odgovornost, ker baš Vaš
okraj lahko temu programu izbojuje
zmago, če Vi, ki ste danes tu, to hočete,
in se hočete za to zadostno potruditi.

Nesposobnost in neresnost samostojnežev
in narodnih socialcev.

Radikalno narodno izdajstvo!

V tem težkem boju za napredek okra-
ja so nas sramotno zapustili samostojni
kmetje in narodni socialci, ki niso ho-
teli sporazuma z nami, da bi bili kos kle-
rikizmu. Ako stranka, kakor je storila
samostojna, sramotno in iz strahopetno-
sti pusti propasti svoje prve ljudi, ki nje-
no pomoč rabijo, kakor Bogumila Voš-
njaka, poslanika v Pragi, ko se je proti
njemu spletkarilo, in inženirja Vedernja-
ka, aretiranega vsled ovadbe klerikalcev,
svojega prvega organizatorja, tedaj je
jasno, da narod s takimi neresnimi ljud-
mi ne more računati. Če narodni social-
ci v enem letu preskočijo iz zveze s kle-
rikalci (Ljubljana) v zvezo z liberalnimi
konzervativci (Zagreb, Ljubljana), po-
tem pa zopet v čisto razrednost, kaj ima
od njih narod? Razžaljivo je pa za na-
prednjake mariborske oblasti, da nas za-
hrbno napade pod krinko nacionalnosti
celo četrti struja, radikalna. Z razgo-
varjanjem z njo sklenjenega ustavnega
kompromisa smo vsled hujskarije kleri-
kalcev skoro tla v narodu izgubili, zdaj
nas pa ta velesrbska stranka tolče z iz-
dajstvom tega programa v dveh smereh.
Po svojem eksponentu Hribarju pogazi
zakon o izvedbi administrativne razde-
litve in požene velikega župana maribor-
skega g. Ploja v Pariz kakor v zasmeh
tem krajem, na drugi strani pa poskuša
zvezo zoper nas s stoletnim sovražnikom
Nemcem na ti nevarni postojanki. Na-
rodna zavest jugoslovanskih nacionali-
stov se hladi vsled brutalnosti te stran-
ke in njene spekulativnosti v zaporih
okrožnega sodišča. Klerikalizem ne spu-
sti iz verige z divjo gonjo zoper baje de-
mokrasko Orjuno, ki se jo sme predstavi-
ljati nekemu ljudstvu kot pretepaško
tolpo! Preko vsega tega nam more po-
magati le jekleno prepričanje in odloč-
nost v odporu! Utrjevati to prepričanje
in to odločnost odpora mi je danes na-
men.

Za samoupravo mariborske pokrajine!

Pri današnjem malenkostnem volit-
nem boju je največja neprijetnost za
resnega politika, da bi se tudi on moral
poleg neresnih kandidatov drugih strank
opravičevati, če se v volilno borbo poda-
je, kakor če bi iskal osebnostno korist. Na-
sproti temu jaz danes na ves glas trdim,
da vidim nesrečo mariborskega okrožja v
tem, če ne bi napredna kmečkoobratna
zveza s častnim številom poslanecev pri
teh volitvah prodira. Jaz priznam, da je
naša država res tako raznovrstna po živ-
ljenskih pogojih, da bi n. pr. maribor-
ska pokrajina morala gospodarsko pro-
pasti, če ne dobi neke samostojnosti v
upravi, samoupravni in gospodarski po-
litiki. Beograd ne more zadostiti niti

primitivnim potrebam Črne gore, kaj šele gospodarski vseskozi drugačni mariborski oblasti! Program napredne kmečko-obrtne zveze je po programu lokalnih interesov mariborske oblasti. Na tem programu se borimo za svojo izvolitev 18. marca.

Nemški apetit po politični moči.

V narodno borbo smo bili vrženi po slepoti vlade proti naši volji, kar je vzbudila Nemcem okus po zopetni postavitvi nemške politične moči v tem okrožju. Prepričati hočemo to nakano s tem, da bode se pokazalo pri volitvah 18. marca, da je vsaj ena izmed 10 strank svojemu narodu brezpogojno udana in da ima v narodu dovolj zaslombe, da prepreči vse narodu sovražne naklepe narodnih nasprotnikov in razrednih mlačnežev, kakor tudi internacionalnih klerikalcev. Ptujski okraj nas je med vsemi najbolj razumel, ker se je napredna kmečko-obrtna zveza tu najprej in najbolj utrdila. Vzdržite to zvestobo tudi 18. marca! (Živahno pritrdjevanje).

Ivan Rebek:

Hočemo živeti!

Poročila naših časopisov so toliko vznemirjajoča, da je vsakega pravega rodoljuba dolžnost, naš del naroda opozoriti na neodločljivo nevarnost, katere nam preti na podlagi konvencij, ki so bile sklenjene med našo radikalno vlado in med vlado avstrijske republike. Če bi se našemu narodu ne dala drugače dokazati nesreča, ki jo nam ta beograjski dogovor naklanja, se more že s tem dokazati, da je avstrijska vlada tako zadovoljna in da Avstrija do danes ni imela še srečnejšega trenutka od časa, ko je mali Srbiji napovedala vojno. Vse, kar so avstrijski diplomati hoteli doseči od naše nezmožne diplomacije, vse se jim je posrečilo. Kar pa moramo za največje zlo smatrati, je to, da je sklenjeni pakt pisan na neustrojeno kožo naše industrije in obrti in sploh na skromno imetje Slovencev.

Veselo je poročal zunanji minister g. Grünberger parlamentarnemu odboru, s kakim uspehom je porazil našega finančnega ministra v tem, da je dosegel izplačilo ulog našega denarja, ki ga ima pod zaporo Avstrija v relaciji 100 predvojnih kron na 8 dinarjev ali 32 sedanjih jugokron. Ne moremo razumeti plitvosti, katero je mogoče vrednost sedanje naše krona na podlagi sklenjene relacije tako nizko ceniti. Na ta način smo izgubili 90% pravega imetja, ki je bilo naloženo že pred vojno v kakem depozitu ali drugem denarnem zavodu v sedanji Avstriji. Ne bo dolgo trajalo ni slišali bomo na vseh koncih in krajih o konkurzijah naših malih posojilnic, katere so imele dostikrat polovico svojih pri-

V. Kovačič:

Borba za našo državo v okviru Avstro-Ogrske.

(Dalej).

Izmed gori omenjenih zahtev je bila naravnost nečuvena ona po razbitju Avstro-Ogrske. Nemčija je pa bila glavna nasprotnica antante, Avstro-Ogrska je bila le njen trabant. Zato so zadeli naši možje na hud odpor. Vodilni britanski diplomat Sir Edward Gray je bil zagovornik Avstro-Ogrske in ni hotel ničesar vedeti o njenem razpadu. J. O. je izprevidel, da bo treba težje dela za enkrat prenesti na Angleško in tako je bila v Londonu otvorena najprej pisarna J. O. Najagilnejši odborov delavec na Angleškem je bil bivši naš praški poslanik dr. B. Vošnjak, ki je stavil vse svoje zmožnosti in sposobnosti v prid dobri stvari. Značilno je, da je že tedaj v sicer nam naklonjenih krogih, ki jim pripada znani angleški publicist Scotus Vistor, prevladalo mnenje, naj bo meja med Italijo in Jugoslavijo, ki bi se imela ustvariti, ne Soča, ampak istrska reka Raša, torej približno iz mirovnih pogajanj v Parizu znana Wilsonova črta. Vošnjak je porabil vso svojo zgovornost in pisateljsko rutino, da dokaže, kako krivična bi bila taka meja, ter da pokaže Angležem, da oni niso upravičeni mešetariti z našo zemljo in z usodo našega naroda. Radi tega je bilo treba publicističnega dela in obširne propagande. Da bi bila ta uspešnejša, so se ustanovile pi-

Kandidatska lista Napredne kmečko-obrtne zveze za mariborsko-celjsko volilno okrožje za volitev poslancev dne 18. marca 1923.

Nosilec liste:

Dr. Vekoslav Kukovec, minister na razpoloženju v Mariboru.

Srezki kandidati:

1. Za volilna okraja Brežice-Sevnica in Laško.

Kandidat: Dr. Franjo Roš, župan v Laškem,
Namestnik: Josip Holy, obrtnik v Brežicah.

2. Za volilna okraja Celje-Vranksko in Maribor levi breg-St. Lenart:

Kandidat: Ivan Rebek, obrtnik in posestnik v Celju,
Namestnik: Franc Mravljak, profesor v Celju.

3. Za volilna okraja Murska Sobota-Dolnja Lendava.

Kandidat: Stefan Kuhar, posestnik v Markišovcih,
Namestnik: Peter Kovač, posestnik in trgovec v Dol. Lendavi.

4. Za volilni okraj Konjice.

Kandidat: Franc Petelinšek, posestnik in kolar v Oplotnici,
Namestnik: Franc Seručar, posestnik in kolar v Hebenštrajtu.

9. Za volilni okraj Šmarje-Rogatec-Kozje.

Kandidat: Anton Puklavac, posestnik in vinarski ravatelj v Mariboru,
Namestnik: Anton Malgaj, vinar v Zibiki.

5. Za volilni okraj Ljutomer.

Kandidat: Franjo Cvetko, nadučitelj v Vučji vasi,
Namestnik: Janko Horvat, slikarski mojster v Ljutomeru.

6. Za volilna okraja Maribor desni breg-Slov. Bistrica in Slovenjgradec-Šoštanj-Marenberg.

Kandidat: Ivan Gumzej, posestnik in obrtnik v Slov. Bistrici,
Namestnik: Peter Mravljak, posestnik v Vuhredu.

7. Za volilna okraja Mozirje in Prevalje:

Kandidat: Fran Kocbek, nadučitelj v p. Gornjigrad,
Namestnik: Ivan Lipold, posestnik v Mozirju.

8. Za volilna okraja Ptuj in Ormož.

Kandidat: Lovro Petovar, posestnik v Ivanjkovcih,
Namestnik: Janko Debeljak, posestnik, Medribniki.

Vsi za to listo, ki bo imela na volišču povsod prvo škrinjico!

hrankov naloženih v Gradcu ali na Dunaju. Te posojilnice vsekakor ne bodo mogle ulagateljem izplačati njih ulog, ker nobeden ne bo s tem zadovoljen, da

sarne J. O. tudi še v Parizu in pozneje v Petrogradu ter Odesi, v Clevelandu in Valparaiso. Propagandni sta služila lista Bulletin Youngslave, ki je izhajal v Parizu, in v Londonu The Southern Slave Bulletin, ki so se jima pridružile še propagandne monografije v Londonu ustanovljene The Southern Slav Library. Informativni članki so se priobčevali oziroma včasih morali vtihotapljati v velike evropske liste, tako v londonske Times, v pariški Temps, Echo de Paris, Journal des Debats itd. — Od prireditelj, kjer je govoril dr. Vošnjak, je bila sijajna n. pr. Vidovdanska slavnost leta 1916. v Hyde-Parku londonskem. In kot fulminanten govornik je nastopil dr. Vošnjak tudi drugod, n. pr. v Parizu. Poleg njega se je odlikoval kot predavatelj tudi dr. Hinković. — Izmed mnogostevilnih propagandnih monografij bi bilo omeniti te-le: 1. »A Bulwark against Germany« (Jez proti Nemčiji), ki je izšla tudi v francoskem prevodu. Angleški Vošnjakov original je zbudil naravnost senzacijsko. Pozneje je spis izšel tudi v Ameriki, a razširjen. — 2. Monografiji »A Dying Empire« (Umirajoče cesarstvo) je napisal spremljevalni predgovor znani irski politični vodja O' Connor. — 3. Spis, spomenica »Austrian federalism«, ki orisuje karikature federalizma, za kakršnega bi bila Avstrija morda dostopna, je bil izročen tudi Wilsonu in Lansingu. — Poleg teh monografij jih je bilo izdanih seveda še več drugih, ki so seznanjale zapadno Evropo z našimi razmerami in lahko se reče, da so vzbujale

bi pri dvigavanju svojega denarja dobil namesto 100 kron le 32. Več mu pa Posojilnica ne bo mogla izplačati, ker tudi ona ni dobila več za svojo ulogo. Ko bo

pozornost. To vidimo tudi iz tega, da so Italijani kmalu začeli nastopati proti jugoslovanski propagandni publicistiki, ko so se pojavili na poprišču kot zavezniki antante. —

Morda bi iz ostalih dokumentov bilo omeniti še deklaracijo, ki jo je obelodanil J. O. v decembru 1916, ko se je dal Karl v Budimpešti kronati za kralja. Tedaj je izjavil J. O. svečano pred vsemi našimi žrtvami — junaki, da je naš narod odvezan vse pokorščine in podložnosti, da so pretrgane vse vezi s Habsburžani in da protestira proti vsem poskusom, zadrževati nas še nadalje v kakorkoli oblikovani monarhiji (Dr. A. Ogris, Borba za jugoslovansko državo — str. 28). S tem je bilo jasno povedano Avstriji, kaj je namen J. O., ki ji je postajal čedalje bolj neprijeten.

Veliko važnost je polagal J. O. tudi agitaciji med našimi rojaki v Ameriki. Že l. 1915. so jo začeli i tu in v to svrhu je bila urejena pisarna v Washingtonu. Podobno kakor v Evropi so se prirejale tudi tukaj zborovanja po raznih mestih in resolucije so se pošiljale ameriški vladi ter ruskemu, francoskemu in britanskemu poslanstvu v Washingtonu. Važen je bil shod v juniju 1916. v Antofagastu v državi Chile; tam se je izvršila odpoved Avstriji, torej še prej, predno se je izrekla popolnoma jasna beseda v Evropi, obenem pa je bil shod znamenit tudi radi tega, ker so zborovalci dali J. O. polnomoč, da jih zastopa kot bivše avstrijske podanike pred evropskim forum; leženo se na tem shodu dobil J. O. tudi

to nastopilo, bo naš mali kmetič vprašal na okoli, kedo je bil tisti, ki ga je oropal njegovega skromnega imetja, katerega je skromno znašal in ga v potu svojega obraza in žuljavini rokami prislužil, še več pa pristradal?

Isti Grünberger tudi z zadovoljstvom poroča, kako spretno se pripravljajo od njegove strani trgovinska pogajanja in če še tukaj doseže tak uspeh avstrijska diplomacija, potem je naša vlada nam Slovincem podpisala popoln gospodarski pogin. Kaj bodo Avstriji od naše vlade zahtevali, vemo. Najprej bodo hoteli svoje industrijske izdelke k nam uvažati brez carine ali pa z minimalno carino. Posledica tega bi bila, kar lahko vsak ve, da mi Slovenci z našo komaj v razvoju nahajajočo se industrijo izginejo isti moment, ko zgubi državno zaščito in to je edino carina. S čim se bo naš del naroda preživljal, na to misliti sedanja radikalna vlada »nima vremena«. Drugi pogoj Avstrije bi bil pri teh pogajanjih, da dobijo tudi brez carine našo moko in mast, katere njim tako diši. Toda na to pa ne mislijo jugoslovanski državljani, kako bomo mi živeli, ker industrijo nam uniči nemška konkurenca, zaslužka nikjer ne more dobiti naš delavec in obrtnik, da bi zamogel plačevati življenske potrebščine, kakor jih bodo plačevali lahko Avstriji s svojo razprostrto, dobro organizirano in na visko razvoja stoječo industrijo. Tak položaj, v kakršnega se nas tira, bo prisilil naš proletarijat, da se zopet topo uda usodi in breznarodnim hujšakem. Za tem pa pride, kar smo imeli v bivši Avstriji, namreč nemško renegatstvo, ki bo kmalu znalo dokazati, da naša država ni narodna država, ampak država različnih narodov. Vsa dejanja naše vlade upravičujejo na naš sum. Kadar nastopajo moменти narodne katastrofe, se vedno kliče narod na krov z rekom: dvanaajsta ura bje, rešimo kolikor se še rešiti da! Ta ura bje sedaj nam vsem, tako pridobitnim slojem kakor trgovcu ali uradniku. Čas je še, da združimo vse moči v enotno fronto, in se poprimemo rešilne bilke, ki jo še imamo na razpolago in to je naša narodna skupščina. Zapustimo vendar že enkrat nesrečno drobljenje naših sil, katere posamezno ne predstavljajo drugega kakor našo nezrelost do samostojnosti, za katero smo žrtovali skozi zadnjih 50 let ogromne žrtve. Z našimi fizičnimi in duševnimi silami in na zadnje še z lastno krvjo.

Program strank, ki slihojo na razcepljenju države ali spremembi iste v republiko, je danes utopija. Zahtevati mora naš del naroda le red in enakopravnost, ne poznamo plemen ne prve, ne druge vrste, poznamo le državno avtoriteto, katere bo pa vladala le toliko časa, dokler bo pravična vsem plemenom in stanovom. Če se pa noče skazati za tako,

trdno finančno fundacijo, ker je Narodna Obrana v Južni Ameriki po tem shodu prevzela finansiranje J. O. — V Severni Ameriki je bil podobno važen shod Jugoslovancev v novembru 1916 v Pittsburgu: J. O. je navezal stike tudi med našimi ameriški rojaki ter med srbsko vlado in tako je ta shod v Pittsburgu brzojavno pozdravil v imenu srbske vlade tedanji prestolonaslednik, sedanji naš kralj Aleksander. Tudi zborovalci tega shoda so J. O. dali polnomoč za zastopanje bivših avstro-ogrskih Jugoslovancev pred Evropo.

Ker pa je v zgodovini človeštva bilo najizdatnejši argument vedno le kri, ki bo to menda tudi ostala, je J. O. kmalu po svojem konstituiranju že počel s stvarjenjem dobrovoljskih formacij. In to ne brez uspeha. Že v novembru 1915 se je bilo mogoče sklicevati na nje. Dobrovoljska akcija pa je tako napredovala, da je moralo priti maja 1916 v Rusijo 180 srbskih oficirjev, ki so imeli nalogo vezati in formirati dobrovoljske sile. Ta argument je zalegal tudi na sicer nam ne preprijazni Angleškem, kajti postalo je znano, da je Mackensen v Dobruđi branilec Konstance — jugoslovanske dobrovoljce — napadel 18 krat z vsem pruskim elanom s svojimi najboljšimi trupami, a zaman. — Dobrovoljske formacije so potem po zlomu rumunske fronte prišle na murmansko fronto in pozneje čez Sibirijo, Tihi in Indijski ocean na solunsko fronto.

(Konec prih)

kakoršna mora biti, jo bo odnesel vihar ljudske nevolje.

Vsa tu navedena izvajanja naj dobro vzamejo v pretres pridobitni sloji, za kojih usodo gre, ker na njih samih je odvisno, kdo bo zagovarjal v narodni skupščini njih interese. Zato mora biti klic: Obrtniško, 18. marca na krov za kandidata, katerega ste si sami postavili, kar se je ves čas, od kar tirjamo naše pravice, da sami odločimo o lastni usodi, zgodilo prvikrat.

Iz predstojčega je razvidno, da stojimo pred izredno važnimi dogodki, katerih ne smemo zamuditi, kajti resnica je, da ura zamujena, ne pride več nobena.

Ako bi se pa proti vsakemu pričakovanju zgodilo, na kar se ne more misliti, potem je vsaka beseda o stanovski zavedenosti in solidarnosti le prazna fraza, ter so obrtniške organizacije le glas praznega soda ali vpijočega v puščavi, kateri nima pričakovati od nikoder kakšne rešitve, ampak je naša obrt, industrija in trgovina si sama zabila žebelj v svojo mrliško rakev. Mislim pa, da še hočemo živeti.

Naša škrinjica v mariborskem volilnem okrožju je prva!

Politične vesti.

Italijani spletarijo. Vkljub jasnim točnim rapalske pogodbe bi Italijani od naše vlade radi izsilili glede Barosa in Delte pogodbo, ki bi dokazovala, da ta dva kraja nista izključna jugoslovenska last. Lahom slepo udana sedanja vlada na Reki je poslala v Rim spomenico, ki predlaga navidezen kompromis, naj bi se Baroš in Delta za 99 let postavila pod upravo mešane jugoslovensko-italijanske komisije. Naša delegacija to odklanja.

V češkoslovaški narodni skupščini je dne 6. tm. povodom razprave o zakonu za zaščito države prišlo do burnih prizorov. Opozicija (Nemci, Madžari, Slovaški separatisti in komunisti) je hotela z razgrajanjem preprečiti razpravo. Parlamentarna straža je morala od seje izključene komunistične poslance nositi iz dvorane, ker se niso hoteli pokoriti ukrepu predsedstva. Na to je vsa opozicija zapustila dvorano.

Pisalni stroji, Continental

Ant. Rud. Legat, Maribor
Slovenska ulica 7. 425 Telefon št. 100.

Suknja narodnega poslanca.

Presto pa B. Nušiču.

Pozabil sem Vam pripovedovati o neki reči, vem pa popolnoma gotovo, da imam za vas nekaj pripravljenega in že več dni neprenehoma ugibam, kaj; no, kaj bi pač bilo? Šele včeraj sem se spomnil.

Na praznik sv. Miklavža se mi je prijetila neizgovorna, ki se more prigoditi samo meni. Modil sem častitaj, točno po običajnem redu, ki mi ga je žena pripravila in položila v žep moje zimске sukne. Ko sem po končani častitki zapuščal rodbino, sem vtaknil roko v žep, da bi pogledal v seznamek, komu se moram častitati. Na mesto seznamka sem otipal bel snopič najrazličnejših papirjev. To me je seveda osupnilo. Začel sem papirje pregledovati in sem na svojo grozo izvedel, da nosim sukno nekega narodnega poslanca. Urno sem pohitel nazaj, da bi ga poiskal — ali medtem je mož odšel; oblekel je mojo sukno in krenil da častitat.

Lahko si predstavite, kako sva mi dva izgledala: namreč jaz, Ben Akiba, v suknu narodnega poslanca in on, narodni poslanec, v sukni častnikarja. Naravno je, da sem začel »nonono vihar« svojo nos

Politično obzorje.

Klerikalna „avtonomija“ v pravi luči.

Klerikalna »Murska Straža« podaja v zadnji številki glavne točke volilnega programa SLS. Oglejmo si jih po vrsti:

1. V prvi točki zahteva avtonomijo in sicer tako, da dobi Slovenija svoj pokrajinski (deželni) zbor. Ta deželni zbor pa mora biti razdeljen na dva moderna parlamenta (!), političnega in gospodarskega.

V tej zahtevi je precej zmede. Deželni zbor naj se deli v dva parlamenta. Ali sta dva parlamenta in ni deželnega zbora, ali pa je samo deželni zbor. SLS si vendar ne zaniža spodnje in zgornje zbornice v Veliki Britaniji, ker bi to bila strašna ponesrečena primera.

Volilci se bodo morali vprašati: Čemu sta naši mali slovenski deželici potrebna kar dva parlamenta? Gotovo je, da bi morali voliti vsak parlament posebej; recimo, da bi imel politični parlament 100 poslancev in gospodarski 200. Imeli bi tedaj 300 poslancev. Za ljudi, ki hočejo na vsak način postati poslanci in ki se v današnjem položaju ne morejo uveljaviti, je tak načrt zares »nadebuden«. Ali pa je prijeten za davkoplačevalce, ki bi morali plačevati dnevne in razne druge vzdrževalne stroške, na to naj si odgovori vsak sam. Priporočamo treznim volilcem, da vzamejo v roke svinčnik in začnejo računati, koliko bi požrle dnevnice za 300 poslancev, vzdrževanje stalnega oboja; poslopja itd. — Stroške za vse to bi morala nositi Slovenija sama, kajti Beograd se v to ne sme vtikati. Po tem načrtu bi bila Slovenija davčno popolnoma neodvisna, državi bi dala le toliko, kolikor bi ji po velikosti in moči prebivalstva Slovenije pripadalo. Naravno je, da bi od države ne mogla zahtevati ničesar, če bi se naenkrat pokazalo, da je pasivna — to se pravi, da stroški visoko presegajo dohodek. Politični parlament bi moral neprenehoma povisevati davke, gospodarski parlament bi protestiral in če bi se seštala oba skupno, bi se vnel hud prepir, še hujši kot nastaja sedaj med zastopniki posameznih pokrajin v enotnem parlamentu. — Nazadnje bi se pokazala stara resnica, da se lepi programi in resnično življenje ne ujemajo. Namesto zaželenega gospodarskega procvita bi nastopila težka gospodarska kriza, zlasti če bi z vladale še kake elementarne nezgode. Znano je, da je Slovenija v poljedelskem oziru pasivna; največje dohodek črpa iz industrije. Industrija pa potrebuje kar najširši razmah, ne sme biti odvisna od kmečkega parlamenta, kakor ga klerikalci obljubljajo nepoučenim ljudem. — Slovenska industrija se je v zadnjih letih razvila ravno vsled tega, ker je našla v ostalih pokrajinah naše države najugodnejše pogoje za razprodajo svojih izdelkov in ker jo je država ščitila pred inozemsko konkurenco. Denimo sedaj, da avtonomni hrvatski parlament sklene, da odda velike nabave inozemski industriji, ki je stavila ugodnejše pogoje, ker

je bolj razvita nego slovenska. Isto se utegne zgoditi v Srbiji, ki že sedaj, ko smo še enotna država, deli pod vplivom radikalnega režima koncesije na škodo Slovenije. V skupnem parlamentu bi Slovenci in Hrvati pomenili le toliko, kolikor bi bili v zvezi s Srbi. Ponavljalo bi se tedaj to, kar se je dogajalo doslej, vendar pa z važno razliko: razni »avtonomni« deli države bi imeli še manj obzirnosti drug napram drugemu; kar bi enega bolelo, bi morda drugega veselilo.

Slovenija bi pač imela finančno in gospodarsko avtonomijo, ne bi pa vedela zdravila za rastočo gospodarsko krizo. Industrijska država zahteva kar najširše meje, ne sme biti zožena in zaprta. Slovenija pa si iz lastnih sredstev ne more zgraditi niti izhoda na morje, ki — nota bene — gre čez hrvatsko ozemlje in je odvisen od tega, kako bi se razvijale razmere v »avtonomni« Hrvatski. Čim manj bi imela govoriti država, tem slabše bi bilo za nas.

2. »Mi zahtevamo svojo lastno vlado, ki bo izvrševala zakone našega parlamenta.« Torej še stroški za kopico ministrov, sekcijskih šefov itd. Ni dovolj, da imamo sedaj toliko izdatkov za ministre, mala Slovenija hoče še popolnoma samostojno vlado. Kako bi pač ta vlada izvrševala ukaze državne oblasti, če nasprotujejo pokrajinskim interesom (in to se dogaja tolikokrat) — tega ne povejo, in tudi tega ne, da bo moral davkoplačevalec še bolj poseči v žep, ker bodo najrazličnejši gospodje hoteli postati ministri itd.

3. Okrajni zastopi najbodo tako samoupravni, da bodo morala okrajna glavarstva izvrševati njihove ukaze. Okrajna glavarstva bodo tedaj podložna državnim vladim, pokrajinski vladim z dvema parlamentoma in še okrajnim zastopom. V teoriji bi to ne bilo preveč napačno, v praksi pa utegne priti k velikim zmešnjavam in kompetenčnim sporom. Državna avtoriteta se popolnoma razgubi. Uradniki bi se lepo zahvalili za službo v takih razmerah.

4. O občinski avtonomiji — nihil nisi bene. (Sploh pa gg. okoli »M. Str.« ne poznajo razlike med avtonomijo in samoupravo. Politični abecednik v roki!).

5. O militarizmu bi se dalo mnogo pisati; najbolj kočljivo pa je to vprašanje v Sloveniji, ki se nahaja v zelo težavnem položaju. Slovenija ne bo smela preveč povdarjati vojaške »avtonomije«, ker je v takem stratežičnem položaju, da je treba pri prvem vojnem spopadu izprazniti vslo Slovenijo. Žal da še ne živimo v miroljubni dobi, ko ni treba računati s tako nesimpatičnimi rečmi kot so vojna, stratežičen položaj, oboroževanje.

6. Glavna točka je zadnja: klerikalcem gre za šolo, za vzgojo, gre jim za to, da vladajo še nadalje nad telesom in dušo našega ljudstva. Ni res, da se pri nas uvaja v šole brezverstvo, saj je baš ne-

davno izšla odredba, da se otroci brez konfesije ne smejo sprejemati v šole. — Naša država še dolgo ne bo sledila vzgledu Francije, ki danes sama ni več navdušena za brezversko vzgojo; država pa ima pravico, da zahteva versko strpnost in da prepreči konfesionalne boje. Eno je verstvo, drugo konfesija. — Država ima pravico, da to razliko upošteva, ker ne sme zapostavljati nobene konfesije, marveč je dolžna delati za mir in strpnost.

V taboru SLS imajo pravzaprav eno samo željo: dobiti Slovenijo v roke in sicer za vsako ceno. Koliko bi to bilo ljudstvu v korist, naj presodijo po zgorajšnjem poljasnilu volilci sami.

Seveda je boj za slovensko avtonomijo prazen, dokler hočejo Hrvati in Srbi nekaj čisto drugega. Zato so glasovi za klerikalno stranko vrženi za same besede, iz katerih ne bo dejanj.

Volilno gibanje.

Obrtniki!

Dolgo smo prenašali vsa bremena, ki so nam jih drugi nalagali, ali bliža se dan, ko lahko mi rečemo, da nočemo več teh bremen nositi, ker so nam po krivici naložena in jih nismo primorani nositi. Obrtniki smo močan faktor, močan, da se niti sami svoje moči ne zavedamo. V Mariboru je nekaj čez 2000 obrtnikov različnih strok in vsi imamo ene in iste stanovske težnje in skrb. Toliko nas je samo v Mariboru, a v celi mariborski oblasti presega število upravičenih obrtnikov daleč nad 5000. Te številke so pa tudi vsem političnim strankam, katere nastopajo pri sedanjih volitvah v narodno skupščino, prav dobro znane. Zato pa poskuša vsaka stranka iste zase pridobiti in sicer z vsemi dovoljenimi in nedovoljenimi sredstvi. Ena stranka blati in očrnuje voditelje najbolj uglednih obrtniških korporacij, druga jih hoče zopet z velikimi svotami podkupiti in si na ta način prisvojiti nekaj obrtniških glasov. Mi obrtniki pa smo izbrali sami svojega kandidata, iz najboljših najboljšega, katerega preteklost nam jamči, da bode vse svoje moči za interese obrtnikov zastavil. To je naš ugledni in za obrtniške interese osiveli borec tovariš

I V A N R E B E K.

ključavničarski mojster v Celju.

Mož značajnosti, dela in zmožnosti. Vsak tovariš, ki pozna tovariša Rebeka osebno ali po njegovem delovanju, mora smatrati kot svojo stanovsko dolžnost, da za njegovo listo glasuje, ako drugače glasuje, pljuva v svojo lastno sklado. — Ko bode 18. marca glasovali, vedite že danes, da je škrinjica tov. Rebeka prva in v to škrinjico spustite svojo kroglico. Tovariši obrtniki, da vas preslepijo in zmotijo, so tudi druge stranke postavile obrtnike kot kandidate, ampak take, kateri prvič nimajo nobene zmožnosti, da bi mogli obrtniške interese zastopati in drugič so ti v takih volilnih srezih (okrajih) postavljeni, kjer ne morejo nik-

Lahko si mislite, kako veselo mi je zaplesalo srce. Ta je, ta je!

Poslanec je prebral nekoliko besed iz mojega podlistka, hipoma pa je opazil, da se to ne ujema z njegovo proračunsko kritiko. Postal je še bolj zmeden in zbežgan, pa je končal s tistim klasičnim stavkom:

»To je vse, kar sem hotel povedati!«

Skupščina ni niti opazila, da je začel čitati veseli podlistek, ki ni bil v nikaki zvezi z debato.

To dejstvo si razlagam tako, da poslanci v zadnjem času govore dovtipno in šaljivo o vseh mogočih rečeh, le o tem ne, kar je na dnevnem redu.

Tako sem zopet našel svojo zimsko sukno. Ko sem pozneje ustavil poslanca, da bi menjala sukne mi je dejal:

»Ali ste slišali, v kako zadrego ste me spravili — pa sem jo vendar dobro odrezal.«

»Vi mene tudi, gospod poslanec.«

»I seveda, rad verjamem, da niste bili v lahkem položaju, ker sem nosil vaš rokopol s seboj. Kak felitonček pa bi objavili v jutrišnji številki, če ne bi slučajno našli svoje sukne?«

»Objavil bi vaš proračunski govor. Čitatelji bi nemara bili zadovoljni z njim — vsaj toliko, kot so zadovoljni z moji šaljivimi podlistki.«

—□—

dar izvoljeni biti in so že a priori propadli. Naš pravi obrtniški kandidat, ki pa ima vse potrebne predpogoje in zmožnosti za zastopnika obrtništva v parlamentu, kandidira v dveh največjih srezih to je v celjsko-vranskem in mariborsko-lenarškem, torej je njegova izvolitev tudi v tem pogledu zagotovljena. Stanovska dolžnost, tovariši, je slehernega obrtnika, ne samo, da gre na 18. marca voliti in da vrže svojo kroglico v prvo škrinjico, temveč, da vsakega nepoučenega tovariša in morebitnega omahljivca točno in natančno informira, kako mora glasovati.

Tovariši obrtniki! Ne nasediti raznim natolcevanjem in sumničenjem, ki jih gotovi časopisi prinašajo, ker so to — same laži. V laganju se odlikuje posebno tukajšnji »krščanski« list po imenu »Straža«, ta najostudnejši list v celi Jugoslaviji. Ne moreš ga tožiti, ker se njegov odgovorni urednik previdno skriva za poslansko imuniteto in more nemoteno poštene ljudi blatiti in o njih debele laži pisati. Naj se ti poštenjaki pustijo tožiti, potem boste videli, kako bodejo pod klop zlezli in vtihnili kakor polit. kužek. Kdor pozna naše ugledne tovariše Rebeke, Novaka in dr., njih moštost in značajnost, temu ne bo težko presoditi, kako ta neramni »krščanski« list vedoma laže.

Obrtniki se niso odločili za tov. Rebeke, ker bi bili podkupljeni. Ne, to je debela nesramna laž, ki jo more samo »pravi krščanski« list priobčiti, ker ve, da mu nikdo do živega ne more, ker ga ščiti imuniteta. Ako so poštenjaki, naj rečejo: mi ne lažemo, tožite nas, da vam pred sodnikom dokažemo; ampak oni niso poštenjaki, temveč — lažniki.

Odločili so se obrtniki, zgolj iz idealizma, ker hočejo tudi oni svojega zastopnika v parlamentu, ki naj njih koristi in potrebe zastopa.

Obrtniki! Blizu se 18. marca in tega dne pokažite, da hočete sami v vaših zadevah odločati. Ne pa razni čestni pljuvači, ki so že s svojimi nekulturnimi dejanji pokazali, da niso za taka mesta sposobni in so nas s svojimi prostaškimi čini pred celim kulturnim svetom osramotili, s čini, za katere se bojijo odgovor na merodajnih mestih dati. Nemci pravijo takim ljudem »Feiglinge« (Slovenci nimamo dosti močnega izraza.) Obrtniki, da ne pridejo taki ljudje v parlament, ki nimajo smisla za pravo delo, in ne morejo vaših interesov zastopati, je vaša sveta dolžnost, da greste 18. marca vsi na volišče in glasujete za vašega pravega obrtniškega kandidata s tem, da spustite vašo kroglico v — prvo škrinjico.

Franjo Kenda, tajnik Slov. obrtnega društva v Mariboru.

NB. To je moj odgovor na vse otročje, neumne in predvsem zlagane napade v »krščanski« »Straži«, ki se moje osebe tičejo.

Nemška napoved nacionalnega boja.

Njihov volilni shod v Marenbergu.

Dolgo smo mislili, da bode naše Nemce vendar razum srečal, njihov shod pred tedno nedeljo v Marenbergu pri Brudersdamu pod predsedstvom g. Naska iz Maribora nas je podučil vendar, da se niso Nemci sprijaznili z jugoslovanskim značajem naše države. Nosilec nemške liste Schauer se je bavil skoro izključno z zahtevami po nemških šolah po celi Sloveniji, češ da se edino z nemškim jezikom more kruh zaslužiti v ti državi in je pozival celo navzoče slovenske kmete, naj zahtevajo nemški jezik s tem, da za njegovo glasujejo. Celo soc. dem. Baht, ki je bil na shodu navzoč, je moral imenovati Schauera nemškega šovinista. Popolnoma pravilno je izrečno napadel tudi navzočega Langerja kot šovinista. Udeležba na shodu je bila sicer neznatna (96 Nemcev in nemčurjev), vendar je sedaj boj začet in vse nacionalne stranke so dolžne po geslu, ki smo ga mi že davno izdali, napeti vse sile, da noben slovenski volilec ne osramoti našega naroda s tem, da bi glasoval za nemške kandidate. Mi odločno zavračamo predrzno domisljivo nemških govornikov, da so Nemci nam potrebni, da nam državo zgradijo, kakor je govoril nemški kandidat Schauer, pazili pa bomo tudi, da ne bodo imeli uspeha z razdiranjem države, kar bi dosegli, če bi se naš slovenski življenj dal zapeljati, da v svojih državah podpira jezik in veljavo nacionalnega nemškega življa.

Naši nedeljski shodi. Minolo nedeljo so imeli kandidati in drugi govorniki »Napredne kmečko-obrtne zveze« v ključ najslabšemu vremenu sledeče shode: v Trbovljah in v Šmarjeti (dr. Roš), v Kapelah in Dobovi (Holi in dr. Zdolšek), v Šmarju in Mestnju (Puklavac, Malgaj in Spindler), v Šoštanj in Šmartnem na Paki (Gumzej in Fr. Mravljak), v Prevaljah (dr. Müller), v Radvanju (dr. Reisman), v Slivnici in Framu (dr. Boštjančič in Ozim), v Ptuj (dr. Kukovec, Petovar, dr. Lipold), v Dornovi (Petovar), v Vitanju in v Stranica Petelinšek, dr. Prus, Vunderl), v Križevcih (Cvetko), na Vranskem (Rebek). Izven tega je bilo po vseh okrajih večje število zaupnih sestankov. Volilno gibanje je v polnem razmahu.

Volilni shodi v Prekmurju. Danes 7. t. m. imata naša kandidata Kühr in Kovač volilna shoda v Čentibi in Dol. Lendavi. Shodu v Lendavi prisostvujeta tudi dr. Kukovec in dr. Lipold. Nadaljni shodi obeh kandidatov so: 8. marca: v Gor. Lakožu, Hotizi in Črenšovcih; 9. marca: v Gomilici, Turnišču in Beltincih; 10. marca: v Melincih in Bakovcih; 11. marca: v Bodencih in Gor. Lendavi; 12. marca: v Kuzdoblani, Sv. Jurju in Pertoči; 13. marca: v Tikšincih, Gerlineh in Cankovi; 14. marca: v Hodošu in Markovcih; 15., 16. in 17. marca: v Kupšincih, Gederovcih, Tišini Murskih Črncih, Petanjcih in Murski Soboti.

Volilni shod g. Petovarja v Središču je v ponedeljek 12. tm. ob 7. uri zvečer pri Baumanu.

Volilni shod v Hrastniku ima srezki kandidat g. dr. Roš v nedeljo ob 3. uri pop. pri Logarju.

Volilni shod v Trbovljah, ki ga je imel v nedeljo naš kandidat g. dr. Roš, je sijajno uspel. Navzoči pristaši SLS in NSS so morali umolkneti napram strogo stvarnim izvajanjem kandidata. Govoril je še v imenu obrtnikov g. Miloš Rozin.

Slabo znamenje! Za nas je vedno barometer položaja klerikalne stranke pri volitvah pisava »Slovenec«. Dokler je ta še kolikortoliko dostojen, je to za nas vedno znamenje, da klerikalec še ne stoji slabo. In tako smo tudi do pred par dnevi imeli o šansah klerikalcev pri volitvah še neprimerno boljše mnenje, nego danes, ko je prišel tudi »Slovenec« grdo lagati in surovo psovati. Tako n. pr. piše »Slovenec« o naših shodih minulo nedeljo, da so se vsi ponesrečili, da so morali naši govorniki povsod bežati itd. Ljubi »Slovenec«, ostanimo lepo pri resnici, ker sicer vsakdo vidi nervoznost dvojih krunskih očetov, ki se jih je lotila tik pred 18. marcem in ki kaže, da šanse za klerikalizem niso dobre, da klerikalna valuta pada...

Volilnega shoda demokratske stranke v Vitanju se je udeležilo prav lepo število volilcev. Okrajni kandidat g. Petelinšek je v daljšem govoru opisal intenzivno in smoteno delo, katero so vršili demokratski poslanci v bivši skupščini v prid vseh stanov. Iz kaosa, ki je vladal, ko so stopili v vlado, so znali napraviti red; rešilo se je delavsko vprašanje; uradniškemu vprašanju se je posvečala največja pažnja; invalidski zakon se je obravnaval in tudi kmetu ter obrtniku se je zagotovila možnost življenja. — Ljudje, ki so bili v opoziciji in iz veselja do opozicije oziroma iz veselja do negativnega delovanja in so s svojim burroškim razdiralnim delom in vpitjem v »Straži« in »Gospodarju« razdirali in blatili, kar je JDS ustvarjala s trdim in napornim delom, so tudi tokrat poslali nekaj kričačev, ki so pa v očigled stvarnosti morali obmolkneti. Pozvani, naj blagovolijo povedati pomisleke, so ti zapeljanci — odnesli pete. Zborovali so odpravljali načrt bodočega dela demokratskih poslancev, katero lahko izvede le stranka, ki lahko trka na svojo moč, ki je zasidrana v vseh delih naše države in ki ima v mariborskem okraju na svoji listi res nesebične, požrtvovalne, delavljive in delazmožne ljudi. — Po zaključenem shodu se je razvila prav živahna debata. — Shodu je predsedoval g. Starovašnik, neumorni narodni delavec.

Volilni shod demokratske stranke v Stranica je bil izborna obiskana. Delavstvo, ki se je zbralo, je brez pridržka odobravalo izvajanja govornika. — Sprejela se je sledeča resolucija: »Celokupno delavstvo tukajšnjega okraja odobrava z celoti delo bivših demokratskih poslan-

cev z ozirom na rešitev delavskega vprašanja. Naša najtopljša zahvala, zahvala trpinov, gre parlamentarnim delavcem demokratske stranke, ki so spravili pod streho zakon o zaščiti delavcev in zakon o zavarovanju v brezprimerno požrtvovalnem in vztrajnem delu. — Najstrožje obsojamo demagoško raznih kričačev, ki skušajo podirati, kar so ti možje ustvarili. — Protestiramo tudi proti koncesijam, ki jih nudi sedanja radikalna volilna vlada našim prejšnjim tlačiteljem; protestiramo najodločneje proti demagoškim klerikalnim nastopom, ki s svojo programatično narodno mlačnostjo krepijo pogum tukajšnjih številnih preostankov naših prejšnjih tlačiteljev. — Izrekamo popolno zaupanje sedanjim demokratskim kandidatom mariborskega okrožja in jih hočemo podpirati z vsemi »močmi«. — Po zaključenem shodu, kateremu je predsedoval g. Kotnik, se je razvil prav živahen razgovor.

O naših razbitih shodih se je sanjalo poročevalcu »Slovenec«, ki je v bujni fantaziji videl, kako so morali vsi govorniki na naših nedeljskih shodih bežati pred razjarjeno množico, zlasti baže tudi dr. Reisman iz Radvanja. Kaj si le o takem poročanju katoliških listov mislijo stoteri klerikalni pristaši, ki so bili na vseh naših shodih navzoči in so na lastne oči videli baš nasprotno resnico, ker so vsi shodi brez izjeme v najlepšem redu in z velikim moralnim uspehom končali. V Radvanju so klerikalec javno obsodili pisavo »Straža«, in so po shodu, ki je trajal dve uri brez incidenta, kar najbolj prijateljsko razgovarjali z našimi govorniki in s socialisti vred trkali z njimi. Enako je bilo tudi na drugih shodih, zlasti tudi v klerikalnih gnezdih Framu in Slivnici. V Slivnici pa so klerikalni adeleščenci istotako obsodili Žebotovo figovstvo, ki si ne upa pred sodišče.

Nedeljska shoda v Slivnici in Framu. Preteklo nedeljo se je vršil zaupni sestanek volilcev v Framu v znani narodni gostilni Turnerjevi. Na sestanku sta govorila dr. Boštjančič in urednik Ozim. Kljub slabemu vremenu sta bili obe gostilniški sobi polni poslušalcev, ki so pazno sledili izvajanjem obeh govornikov. Od strani več volilcev se je izrazila želja, naj bi se taki sestanki ponavljali tudi po volitvah, da se vtrdi med mestom in deželo navezana vez. — Popoldne ob treh je bil napovedan volilni shod v Slivnici. Vsled izredno slabega deževnega vremena je bila iz bližnje okolice vdeležba zelo pičila. Radi tega je shod prišel šele ob 4. Na shodu je govoril dr. Boštjančič, ki je obravnaval vsa aktualna politična vprašanja. Med njegovim govorom se je velika pivniška soba Lesjakove gostilne docela napolnila. Navzoči so bili v veliki meri tudi pristaši SLS, ki so hoteli zlasti slišati, kaj misli govornik o glavnem volilnem geslu SLS, o avtonomiji. Govornik jim je vstregel in je v stvarni kritiki pokazal, da gospodarski položaj in neodložljive potrebe širokih mas naroda ne dopuščajo takega političnega igračkjanja, ki ne more dovesti do realizacije. Koncem govora je bilo opaziti, da pri naših priprostitih ljudih strankarska strast še ni prevladala treznega prevdarka praktičnosti. Zanimivo je konstatirati, koliko višje stoji priprosti naš človek nad lastnimi voditelji. Pogovor je nanesel na neslavno Žebotovo afero z dr. Reismanom. Žebotovi lastni politični pristaši so dejanje enoglasno obsojali in izražali mnenje, da bi se Žebot ne bil smel strahopetno skriti za svojo imuniteto, če ga je že zagrašil, ampak da bi se bil moral odzvati pozivu na sodišče.

Sijajni demokratski shod v Dornovi pri Ptuj. V nedeljo, dne 4. t. m. se je vršil v Dornovi pri Ptuj sijajen volilni shod naše stranke, katerega je sklical kandidat g. Lovro Petovar. Shod je prišel ob 15. uri v gostilni Segula in so se ga udeležili tudi oni kmetje, ki so bili poprej na shodu narodne socialistične stranke, tako da je bila obširna soba nabit polna. Kandidat g. Petovar je razvil svoj program ter naglasil posebno razna kmetijska vprašanja, katere bo treba nujno rešiti. Med njegovim govorom je neki klerikalec skušal ugovarjati, toda govornik mu je s stvarnim odgovorom zaprl usta, tako da si jih ni upal več odpreti. Razni navzoči poslušalci so stavili našemu kandidatu vprašanja glede železnice Ljutomer-Ormož, glede žrebčarne itd., na katere je dal zadovoljiva pojasnila. Njegova izvajanja so odobraval tudi navzoči. Za g. Petovarja

je govoril še g. Ivan Klemenčič. Ta shod je pokazal, da stoji Dornova pretežno v našem taboru.

Iz slovenskih gor. (G. Žebotu v album.) Bil sem že na nekaterih Žebotovih volilnih shodih v Slov. gor.: pri Sv. Barbri, pri Sv. Rupertu, Sv. Juriju, Sv. Ani oz. »Stehanslue! Povsod se je ponavljala ista njegova pesem: laž, hujškanje, zabavljanje, psovanje, samopašnost, žalitve na vse strani, brutalnost, katero je tudi dejansko pokazal itd. Oj ti sveta Žebotova morala, kako nizko si padla! Povsod je pokazal svojo podlost in strahopetnost obenem. Lagal je, da se je dala laž kar potipati. Ko so ga nekateri postavili na laž in obsodili njegovo neresnico, ni čakal, da izgovorijo. Z vsa brutalnostjo se je zagnal v nasprotnika in ni nehal prej, dokler ni nahujskal nezavedne mase nad njega in se ga iznebil. In na vseh gori omenjenih shodih se je ponovil isti prizor — le vedno je kdo drugi »gor plačale. Posledice niso izostale — žal so sledile aretacije in zoper nekaterih revčkov, zapeljancev, ki zdaj Žebota proklinjajo. G. Žebot! Vi si ustvarjate nesmrten venec sovraštva pri nas. Pokazali ste vso svojo podlost in umazanost vaše duše (ako je sploh še imate!) Ljudje nismo backi, ki bi se pustili voditi kakor psički na vrvi. Zato vam bomo vse z obrestmi vred povrnil, ako prej ne 18. marca. Vsak treznomislec človek vas obsoja, še posebno vašo strahopetnost — kajti pošten značaj bojuje odkrit boj in se ne skriva za poslansko imuniteto. A prepričani bodite, g. Žebot, ako vas ne doseže roka pravice, vas bodo dosegle naše pesti, ko se vrnete v Slovenske gorice.

Od Sv. Štefana pri Šmarju nam poročajo, da tamošnji župnik s priiznice psuje na nas in naš list ter pravi, da bodo morali po volitvah vsi tisti, ki zdaj list prejemajo, istega pri davkarji plačati. Ne vemo, ali je g. Močnik že znorel ali pa bo v kratkem!

Na Vranskem je imel v nedeljo gosp. Rebek krasno obiskani volilni shod pri Košenini. Burno pozdravljen je v nadpoldrugournem govoru razvil svoj gospodarski program in žel splošno odobravanja. Prisostvovali so tudi pristaši drugih strank.

Klerikalni shod na Runču pri Ormožu je bil v nedeljo pri obč. predstojniku. Prišlo je 14 ljudi, od teh polovica prednjakov. Res sijajni shodi! Mi na Runču — pravi naš kmečki dopisnik — bomo pa 18. marca zapeli: Brate, brate, voli demokrate!

Dnevna kronika.

— Za načelnika uprave državnih monopolov je imenovan g. Milan Petković.

— Sv. Marjeta pri Moškanjcih. Pri pošti Sv. Marjeta pri Moškanjcih je bila dne 1. marca t. l. otvorena telefonska centrala z javno govornico za krajevni in medkrajevni promet.

— JAD »Triglav« v Ljubljani. Redni občni zbor se vrši v soboto, dne 10. marca 1923, ob pol 14. uri na univerzi v dvorani št. 90 s sledečim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika; 2. poročilo predsednika; 3. poročilo funkcionarjev; 4. sprejemba pravil; 5. poročilo revizorjev; 6. poročilo razsodišča; 7. volitev; 8. slučajnosti. Udeležba obvezna, posebno ker je za spremembo pravil potrebna kvalifikirana večina. — Odbor.

— Solar utonil v potoku. Jožef Lečnik, učenec 1. razreda ljudske šole v Limbušu, sin Jožefa Lečnika iz Hrastja, obč. Vrhol pri Limbušu, je šel dne 5. t. m. v šolo. Pot ga je vodila čez potok Vrhol. Na neograničeni brvi se mu je spodrslilo in je padel v vodo. Ker ni bilo nikogar v bližini, ki bi mu bil prišel na pomoč, je nesrečni deček utonil. Poroči potok ga je nosil dalje in čez nekaj časa vrgel na breg. Tu so ga našli mrtvega. Na telesu je imel več poškodb.

— Mrtvi nimajo miru pred tatovi. — Doslej še neznan tatovi so vlomili v grobnico kneza Montlearta na Dnaju, odprli rakev kneza Morice Montlearta, ki je umrl l. 1867. ter rakev njegove žene. Ker niso našli zaželjenih dragocenosti, so ukradli nekatere predmete iz kapelice, a z okostja žene kneza Montlearta so pognili svilo, ki je bila še dohro ohranjena.

§ Velika poletna veselica z ljudsko tombolo požarne brambe na Pobrežju se vrši dne 1. julija 1923 na Pobrežju. Čisti dobiček za avto-sklad

— **Odlikovanje pesnika Josipa Stritarja.** Kralj Aleksander je odlikoval z redom sv. Save III. vrste starostno slovenskih pisateljev g. Josipa Stritarja v Nogajski Slatini. Naj bo to odlikovanje častiljivemu staremu dokaz, da tudi najvišja državna oblast ceni njegovo nesmrtno kulturno delo.

— **Smrtna kosa.** Pri Sv. Jakobu v Sl. Goricih je umrla dne 3. marca po dolgi bolezni veleposlanik in učitelj v p. z. Oroslov Arnau. Pogreb se je vršil v torek, dne 6. t. m. N. p. v m.

— **73. rojstni dan prezidenta Masaryka.** Dne 6. t. m. je slavil predsednik češkoslovaške republike dr. Masaryk svoj 73. rojstni dan. Čehi so dostojno proslavili rojstni dan predstavitelja svoje svobode in neodvisnosti ter enega največjih sinov, kar jih je rodila češka mati.

— **Za našega konzula v Celovcu** že imenovan dozdajni sekretar pri dunajškem poslanstvu g. Jovan Protić.

— **Poslovanje glavnih volilnih odborov.** Pokrajinska uprava za Slovenijo objavlja: Dne 19. marca 1928 začne ob 9. uri dopoldne bodo poslovali glavni volilni odbori (člen 76 volilnega zakona) za volitve v narodno skupščino in sicer 1. za volilno okrožje Maribor-Celje v Mariboru v veliki dvorani mestnega magistrata; 2. za volilno okrožje Ljubljana-Novomesto v Ljubljani v veliki dvorani na mestnem magistratu; 3. za mesto Ljubljana s Spodnjo Šiško v Ljubljani v mali dvorani na mestnem magistratu. Vsi predsedniki volilnih odborov morajo v smislu člena 75. volilnega zakona za volitve poslancev v narodno skupščino zapечатeti zavoj, v katerem se nahajajo volilni spisi, donesti dne 19. marca 1928 svojemu glavnemu odboru.

— **Kramarski sejm v Guštanj,** ki bi se moral vršiti dne 18. marca, se radi volitev, vrši dne 11. marca.

— **Za ribolov v Dalmaciji** je vlada dala glavnemu združnemu savezu podpora 200.000 Din.

— **Carinska šola v Beogradu.** Generalna direktorja carin v Beogradu otvori letos posebno carinsko šolo, na kateri se bodo mlajši cariniki izobraževali za carinsko službo.

— **Škratice v Sarajevu** se je v zadnjem času silno razširila. Obbolelo je na tej nalezljivi bolezni že več sto oseb. Kljub prizadevanju zdravstvene oblasti je umrlo že mnogo ljudi. Izdane so stroge naredbе, da se prepreči nadaljnje razširjanje te nevarne epidemije.

— **Radi brezposelnosti v smrt.** V Ljubljani je včeraj skočil iz šestletnega otroka v Ljubljani 25letni Hinko Horvat. V pismu, ki ga je zapustil, sporoča, da ga je gnal v smrt obup, ker ni mogel nikjer dobiti dela in je bil že dalje časa brezposeln. Trpela so niso našli.

— **Papež zbolel.** Iz Rima poročajo, da je papež zbolel na hudi revmatični inluenci. Kljub boleznim pa še lahko rešuje tekoče pisarniške posle.

— **Nemška surovost in francosko število ubitih.** Nemške zdravniške zveze so sklenile, da njihovi člani ne bodo več zdravili bolnikov francoske in belgijske narodnosti. Na to je odgovoril generalni tajnik splošne zveze francoskih zdravnikov, da je sklep nemških zdravnikov izval v Franciji splošno ogorčenje. Pričel pa je: »Mi (francoski zdravniki) smo v vojnem času zdravili nemške in francoske bolnike z enako pozornostjo. Nemci naj vedo, da bomo tudi nadalje zdravili Nemce, ki nas bodo klicali na pomoč. Z njimi bomo postopali tako kakor s Francozi, kajti bolečine za nas nimajo meje in francoski zdravniki ne poznajo potnega lista za človeka, ki trpi in kateremu je treba pomoči.«

— **Pravoslavni metropolit o zblizanju katoliške in pravoslavne cerkve.** Te dni je podal v orientalnem institutu v Rimu rusinski metropolit Andrej Šeptickij zelo zanimivo izjavo o zblizanju rimsko-katoliške in pravoslavne cerkve. Metropolit je rekel, da so sedanje razmere take, da se zamore na vprašanje zedinjenja gledati z največjo vero in zaupanjem. Goto-vo je, je izjavil Šeptickij, da ni nobenega upanja, da bi se združila s katoliško vsa pravoslavna cerkev, da se bo pa gotovo združila velika večina pravoslavnega prebivalstva v Rusiji. Pri tem se ne sme nikoli pozabiti važne činjenice, da je pravoslavna cerkev mnogo bližja katoliški, kakor pa n. pr. protestantovska. Naloga rimskokatoliške cerkve je v prvi vrsti poveriti pravoslavne, da katoličanstvo ni čisto z latinizmom. Pravoslavni Slo-

vani smatrajo istočni obred in staroslovansko liturgijo za integralni del svojih verskih in narodnih tradicij. Rusi spremljajo z velikim zanimanjem korake katoliške cerkve za zedinjenje s pravoslavno, odklanjajo pa odločno poljske metode v dobi rusinske unije. Svečeniki zapadnega obreda, kakor tudi pisatelji rimsko-katoliške cerkve informirajo svoje vernike o istočnem cerkvenem vprašanju. Rimski katoličani naj spoštujejo istočne tradicije in naj se skušajo prilagoditi mišljenju in čuvstvomvanju istočne cerkve. Tako sodi rusinski cerkveni dostojanstvenik o tej zadevi. Iz njegovih izjav se vidi, da je velik optimist; mnogo prevelik. Rim ne misli tako iskreno in ne bo mislil nikoli; zato po našem mnenju o kaki združitvi v doglednem času sploh ne more biti govora. Takih poizkusov je bilo v vsej zgodovini razdora obilo, pa še nobeden ni bil okronan s uspehom.

— **Novi češkoslovaški finančni minister.** Naslednik pokojnega svetovnoznane- nega finančnega strokovnjaka, finančnega ministra češkoslovaške republike, dr. Rašina, ki je podlegel slentatorjevi krogli, je na predlog narodne demokratske stranke postal poslanec Bohlan Bečka. Novi finančni minister Bečka je po poklicu inženier ter je bil rojen l. 1863. v Nevekavli. Studiral je na praški češki tehniki gradbeno inženstvo ter je po do- segu diplome bil stavbenik v Pragi. Leta 1912. je postal član praške trgovske zbornice, leta 1913 pa upravni svetnik Živno- stenske banke, kjer je bil izvoljen tudi za podpredsednika. Po osvobođenju je Bečka deloval v proračunskem odboru. Med drugim je bil tudi referent prvoga češkoslovaškega državnega proračuna. Za poslanca narodne radikalne stranke je bil izvoljen leta 1920. Dasiravno je sicer inženier, slavi kot izborni finančnik.

— **Trikrat pred poroto radi umora moža.** Prošli ponedeljek je stala pred porotniki v Šibeniku že tretjič kmetica Antula Pekas iz Zatona, ki je bila obdol- žena da je lansko leto vrgla v morje svojega moža ter ga toliko časa tiščala pod vodo, da je utonil. Prva porota je Pekasovo obsodila na smrt na vešalih, toda stol sedmorice je na priziv zagovornikov obsodbo razveljavil ter razpi- sal novo razpravo pri kateri pa so po- rotniki zopet izrekli krivdo in je bila ponovno obsojena na smrt. Toda stol sedmorice je na ponoven priziv razvelja- vil tudi to obsodbo in tako je prišla Pe- kasova v ponedeljek tretjič pred poroto. No, tokrat je imela več sreče, porotniki so umor zanikali in obtoženka je bila obsojena le na 6 let zapor.

— **Katoliški episkopat zahteva novo državno himno.** Beograjske »Novosti« javljajo, da je jugoslovanski episkopat predložil na pristojnem mestu zahtevo, da se končno reši vprašanje državne zastave in državne himne pri cerkvenih obredih. Prošnji je episkopat priložil tu- di nasvete, kako bi se moglo to vpraša- nje najbolje rešiti. Glede zastav je epi- skopat mnenja, da bi se moralo določiti, da se o priliki državnih praznikov na cerkvah razobesijo samo državne zasta- ve, na župniščih, škofijah itd. pa lahko državne ali plemenske. Kar se tiče dr- žavne himne pa predlaga episkopat, naj se čimprej razpiše natečaj za novo pe- snitev in novo kompozicijo, ki bi odgo- varjala vsem zahtevam, ker sta hrvatski in slovenski del državne himne za cer- kvne obrede neprimerna, srbski pa ne odgovarja novim državnopravnim raz- meram. S tem bi se končno preprečili tu- di neprestani incidenti, ki se dogajajo pri pevanju državne himne o priliki dr- žavnih praznikov.

— **Koncert — čez ocean.** Iz Pariza po- ročajo dne 26. tm. Pretečeno noč so delali poskuse z brezžičnim telefonom med Ameriko in Evropo. Iz postaje za brez- žični telefon v Pamberger-ju, približno 10 km od Newyorka, so poslali v Pariz zvoke na postaji se vršeeega koncerta, ki so prevladili zračno daljavo 3000 kilo- metrov, nošeni na električnih valovih, brez žice in kablja. V Parizu so koncert slišali dokaj razločno. Ta poskus nam kaže, kako je napredovala sodobna teh- nika.

— **Človek, ki se ne briga za svoje mi- lijone.** V stari Grčiji so živeli filozofi, ki so našli srečo v tem, da so kot psi ži- veli v sodih ter suvereno prezirali de- nar. Dandanes so taki slučaji redki, se pa vendar dogajajo. Tako išče neka ban- ka v Newyorku zamen onega filozofa, ki je pred nekaj leti vložil pri njej deset

milijonov dolarjev, se pa potem zanje ni nikdar več brigal. Ta primer preziranja denarja je osobito v zemlji, kjer je tudi čas denar, res nekaj nenavadnega.

— **Revolucija v moški modli.** Od tri- desetih let prošlega stoletja se je gibal moška moda vedno v istem okvirju. Do- čim je ženska hitro in fantastično skaka- la od krinoline do jupe-coulotte in ogrom- nega ptičjega gnezda v obliki klobuka do male toque, se je moška moda, kakor to odgovarja zgodovinski misli in dostoi- janstvu močnega spola, zadržala cela de- setletja v smeri umerjene evolucije, ka- tera se je nazadnje v naših dneh spreme- nila v — circulus vitiosus. Od ozke su- knje grofa Orsaya in Alfreda de Musseta anno 1830. pa do današnje mode so kro- jači preizkusili tisoč nijans, da nazadnje spoznajo, da — »ni nič novega pod soln- cem«. Te dni pa je predramila modno ča- sopske vesti, da je najvišji svet chicaških krojačev (tako se namreč imenujejo sam- i, čeprav jim drugi tega naziva navad- no ne priznavajo) napovedal smrt žaketu in fraku. Tradicionalni repovi, ki so da- jali moškimi, posebno odličnjakom, tako dostojanstven avtoritet, bodo torej izgi- nili, kakor so izginili barvni in svilnati fraki in kakor je v zadnjih letih izginil tudi redingote. Črni frak se vedno bolj umika smokingu, katerega je mnogo lažje krojiti in tudi nositi, ker za frak mora biti človek — rojen. Žaket tudi sedaj pri suhih in mladih ljudeh ni bil priljubljen, priznati pa je treba, da je dobro pristojal bogatim tantom in novečejim direk- torjem. S praktičnega stališča je propast frakov in žaketov opravljena, a to je, kakor se zdi, tudi za chicaške krojače bi- lo merodajno. Sicer pa — kdor se boji da bo moral svoj žaket ali frak že danes ali jutri zavreči radi tega, ker so tako skle- nili krojači nekega ameriškega mesta, naj bo potolažen. Predno pride ta »prepo- ved« do nas, bodo vsi današnji fraki in žaketi že davno same cunje.

— **Ljubinka maharadža.** Pred štirimi leti je izginila iz Londona nenadoma de- klica Mamie Stuart, hči pomorskega ka- pitana Sturta. Nesrečni oče je podvzel vse korake, da bi našel svojo izgubljeno hčer, iskal jo je zamen, kakor jo je iskala brez uspeha tudi slavna policija. Vsi so bili uverjeni, da se ji je pripetila nesreča ter da je mrtva; starši so se že potolažili in pomalem pričenjali pozabljeni na svo- jo na tako čuden način izgubljeno hčerko. Sedaj pa se je ta skrivnostna zadeva, ka- kor poročajo londonski listi nenadoma razvozlala. Stiri angleški inženieri in en zdravnik, ki so potovali v komisijo- nelne svrhe po severni Indiji, so bili po- vabljeni nedavno od nekega tamkajšnje- ga radže (kneza) na slavnost prigodom poroke njegovega sina. Angleži so se od- zvali prijaznemu vabilu, a kako so se za- čudili, ko so med gosti našli tudi neko lepo mlado Evropejko, Angležinjo, poro- čeno z vladajočim knezom iz Allahabida. To je bila lepa Mamie Stuart, ki jim je izpovedala svoje pustolovščine, ki tvo- rijo cel roman. Ko je mlada Mamie po- begnila z doma, je odšla z neko angleško gledališko družbo v Indijo. Družba se je izkrcala v Bombayu, kjer je igrala Sha- kespearjeve drame, od tu pa se je podala na turnejo po vsej Indiji. Tako je prišla tudi v Allahabad, kjer se je v srečno mla- do igralko Mamie Stuart zaljubil tamka- šnji vladajoči knez ter jo takoj zaprosil, naj postane njegova žena. Mlada Mamie se ni niti najmanj obotavljala, sprejela je ponudbo ter že v nekaj dneh postala žena indijskega maharadža. Na večer po- roke je pred knezom še zadnjič igrala u- logo Ofelije iz »Hamleta«. S to ulogo se je poslovila od svojih tovarišev in tova- rišic ter ostala pri knezu. Roman mlade Mamie je končal torej mnogo bolj srečno kakor roman nesrečne škotske kraljice, ki je nosila isto ime.

Narodno gledališče

Repertoire:

Sreda, 7. marca Ono. B.
Četrtek, 8. marca. »Pri treh mladen- kah«, Ab. A.
Petek, 9. marca. Urh, grof celjski, B.
Sobota, 10. marca. Zaprt.

Obiskujte

mestni muzej

v Cankarjevi ulici. Odprt vsako nedeljo od 10.—12. ure. Vstopnina 1 dinar.

Predsedniki volilnih odborov

na posameznih voliščih pri volitvah 18. marca.

Dalje.

X. Volilni okraj Murska Sobota.

169. Bakovci (Bakovci, Krog, Mur- ski Crnci, Satahovci) Rudolf Kaučič, višji gradb. inženier v Ljutomeru; 170. Bodonci (Bodonci, Novi Beznovci, Pužovci, Stari Beznovci, Vadarci, Zen- kovci) Dr. Ivan Mak, sodnik v Murski Soboti; 171. Cankova (Cankova, Do- manjci, Gornji Crnci, Korošci, Skakovci, Strukovci, Topolovci) Rado Jurko, šol- nadzornik v Murski Soboti; 172. Do- manjševci (Berkovci, Domanjševci Središče) Ferdo Križan, notar v Murski Soboti; 173. Fukšinci (Fukšinci, Oci- nje, Pertoča, Večeslavci) Karel Kovšek, geometer v Murski Soboti; 174. Fo- kovci (Andrejci, Čikečka vas, Fokovci, Pordašinci, Prosenjakovci, Selo, Vučja Gomila) Dr. Luka Kravina, sodnik v Murski Soboti; 175. Gederovci (Ge- derovci, Krajna, Murski Petrovci, Ran- kovci, Sodišinci) Dr. Slavko Vesnik, odv. v Murski Soboti; 176. Gornja Lendava (Dolnji Slaveči, Gornja Lendava, Gornji Slaveči, Kovačevci, Prosečka vas, Vidonci) Janko Korže, rav- natelj meš. šole v Murski Soboti; 177. Gornji Petrovci (Adrijanci, Gornji Petrovci, Lucova, Peskovci, Stanjevci, Sulinci, Ženavlja) Dr. Vladimir Škerlak, odv. v Murski Soboti; 178. Grlinci (Grlinci, Krašci, Ropoče) dr. Makso Ro- bič, profesor v Murski Soboti; 179. Ho- doš (Budinci, Hodoš, Krplivnik, Mali Dolenci, Veliki Dolenci, Salovci) Fr. Sušnik, prof. v Murski Soboti; 180. Kupšinci (Borejci, Črnolavci, Kup- šinci, Vana vas, Veščica) Dr. Ferdo Čer- ne, odv. v Murski Soboti; 181. Kan- čovci (Ivanjševci, Kančovci, Ratkovci) Leopold Armič, geometer v Murski Soboti; 182. Križevci (Ivanovci, Kri- ževci, Kuštanovci, Lončarovci, Lanovci) dr. Janko Lokar, gimn. ravnatelj v Mur- ski Soboti; 183. Kruplivičnik (Krup- livničnik, Motovilci, Loznanovci, Radovci) Rudolf Pregelj, profesor v Murski Sobo- ti; 185. Markovci (Markovci, Nerad- novci) Franjo Čuček, učitelj v Murski Soboti; 186. Martjanci (Martjanci, Moravci, Nemčevci, Noršinci, Tešanov- ci) Dr. Josip Golješek, odvetnik v Mur- ski Soboti; 187. Moščanci (Dankovci, Košarovci, Krikeč, Moščanci) Ciril Ho- čevar, naduč. v Murski Soboti; 188. Mur- ska Sobotica (Markišavci, Murska So- bota, Rakičani) Dr. Fran Kovča, dež. sod. svet. v Murski Soboti; 189. Pečarov- ci (Mačkovci, Otovci, Pečarovci, Sala- monci, Vaneča) Ljudevit Wolfahrt, viš. geometer v Murski Soboti; 190. Pro- danovci (Brezovci, Lemerje, Poljana, Prodanovci) Franc Farkaš, sodnik v Murski Soboti; 191. Pucinci (Bokračci, Dolina, Gorica, Krnci, Pucinci, Sebehor- ci) Karel Ivanc, sodnik v Murski Soboti; 192. Sv. Jurij (Kramerovci, Nuskova, Rogačevci, Serdica, Sotina, Sv. Jurij, Anton Koder, notar v Murski Soboti; 193. Tišina (Gradišče, Petanjei, Tišina, Tropovci) Leopold Stibil, gradb. inž. v Ljutomeru.

XI. Volilni okraj Ormož.

194. Ormož (Frankovci, Hardek, Hum, Litmerk, Pušenci, Ormož), Ivan Zemljič, dež. sod. svet. Ormož; 195. Sav- ci (Bratonečci, Savi, Ručmanci, Trnov- ci) dr. Matej Senčar, odvetnik v Ptuj; 196. Središče (Obrež, Središče, Šalovci, Vodranec) Franc Alič, profesor v Ptuj; 197. Svetinja (Brebrovnik, Mihalovci, Runeč, Veličane, Zorovinci) dr. Fran Muhič, sodnik v Ormožu; 198. Sv. Le- nart pri Veliki nedelji (Podgore, Sa- možani, Sodinci, Vičanci) dr. Anton Hor- vat, odv. v Ptuj; 199. Sv. Miklavž (Jastreboi, Hermanci, Kog, Sv. Miklavž, Vitan) dr. Erik Konšek, sod. v Ormožu; 200. Sv. Tomaž (Lakonci, Sv. Tomaž) dr. Franc Strelec, notar v Ormožu; 201. Vel. nedelja (Cvetkovei, Šardinje, Trgovci, Vel. Nedelja) dr. Ivan Fermeve, odv. v Ptuj.

XII. Volilni okraj Prevalje.

202. Črna (Črna, Koprivna) dr. Blaž Reichmann, okr. sod. v Prevaljah; 203. Dravograd (Dravograd, Ojstrica) dr. Rudolf Ravnik, odv. v Mariboru; 204. Guštanj (Guštanj, Kotlje) dr. Rasto

Kunc, notar v Slovenjgradu; 205. Libeliče (Libeliče) Pavel Kolenc, živino-zdravnik v Dravogradu; 206. Mežice (Mežica) dr. Jurij Jan, odv. v Mariboru; 207. Prevalje (Libuče, Prevalje) dr. Jakob Doljan, viš. sod. svet. v Prevaljah; 208. Sv. Danijel (Sv. Danijel) Peter Močnik, nadučitelj na Tolstem vrhu; 209. Tolsti vrh (Tolsti vrh) dr. Dušan Senčar, odvetnik v Prevaljah.

XIII. Volilni okraj Ptuj.

210. Breg (Breg, Hajdin) dr. Josip Komljanec, vodja gimn. v Ptuj; 211. Cirkovci (Cirkovci, Šikola) Dragotin Kveder, ravn. mešč. šole v Ptuj; 212. Dornova (Mezgovci, Moškanjci, Pacinje, Podvinci) dr. Franjo Salamun, odv. v Ptuj; 213. Gradišče (Dravci, Gradišče) Josip Gornj, nadučit. v Ptuj; 214. Jiršovci (Drstelja, Janežovci, Jiršovci, Vintarovci) Fran Cilenšek, učitelj v Ptuj; 215. Krčevina (Krčevina, Mestni vrh, Vurberg) Hinko Vodnik, gimn. profesor v Ptuj; 216. Nova cerkev (Dolena, Gruškovje, Nova cerkev, Podlehnik, Sedlašek, Sv. Trojica v Halozah) Pavel Flere, šol. nadzornik v Ptuj; 217. Ptuj (Ptuj) dr. Anton Stuhel, dež. sod. svet. v Ptuj; 218. Polajnci (Polajnci, Polenšek, Slonci) dr. Karel Zelenik, profesor v Ptuj; 218. a. Ptuj-ska gora (Majšperk, Ptuj-ska gora) dr. Vlad. Traven, okr. sod. v Ptuj; 219. Ragoznica (Brstje, Kicar, Ragoznica) Anton Sovre, prof. v Ptuj; 220. Sv. Lovrenc v Slov. gor. (Dragovič, Hlapenci, Sv. Lovrenc) Al. Turk, prof. v Ptuj; 221. Sela (Jurovec, Lancova vas, Trnovci-Sela) Peter Holeček, prof. v Ptuj; 222. Stoprce (Stoprce, Sv. Bolfenk) Dav. Beranič, prof. v Ptuj; 223. Leskovec (Skorišnjak, Sv. Andraž, Vel. Varnica, Vel. Okič) dr. Janko Košan, sodnik v Ptuj; 224. Sv. Andraž v Slov. gor. (Sakušak, Sv. Andraž, Zagorci) Vinko Šerona, učitelj v Ptuj; 225. Sv. Barbara v Halozah (Gruškovci, Slatina, Sv. Barbara v Halozah, Sv. Elizabeta) dr. Fran Stržič, sodnik v Ptuj; 226. Sv. Lovrenc na D. p. (za občino Sv. Lovrenc na Dr. p.) dr. Fan Jurtela, odvetnik v Ptuj; 227. Sv. Marjeta nižje Ptuj (Bukovci, Formin, Gajovci, Mala vas, Muretni, Stojinci, Sv. Marjeta) Adolf Hudnik, sodnik v Ptuj; 228. Sv. Marko (Markovci, Prvenec, Spuhla, Zabovci) Kazimir Bratkovič, notar v Ptuj; 229. Sv. Urban (Biščeki vrh, Destinci, Dolič, Livanjci, Ločič, Sv. Urban, Trnovska vas, Trnovski vrh) Feliks Verbič, sodnik v Ptuj; 230. Sv. Vid (Pobrežje, Varea) Ivan Žolnir, nadučit. v Ptuj; 231. Zavič (Gorenjski vrh, Turski vrh, Zavrč) dr. Josip Dolničar, sodnik v Ptuj; 232. Zlatoličje (Slovenja vas, Sv. Janž na Dr. p.) dr. Tone Gosak, odvetnik v Ptuj.

(Konec prikl.)

Tedenski pregled

za naročnike »Narodnega lista«.

Petek, 2. marca: Danes bi se imela izvršiti izpraznitev in predaja Sušaka ju-goslovenskim oblastem, kar pa se je iz »tehničnih« ovir za par dni zavleklo. — Iz Beograda se poroča, da se na naši meji znova zbirajo madžarske tolpe.

Sobota, 3. marca: V Beogradu se je vršil na dvoru kronski svet, na katerem se je razpravljalo o novih italijanskih spletkah zoper izpraznitev tretje cone v Dalmaciji. — Po Vojvodini se je vršilo več shodov nemške stranke. Govorniki so zanimali zvezo Nemcev z radikalci. Istočasno pa je prinesla v Gradcu izhajajoča »Tagespost« daljše poročilo, ki popolnoma potrjuje naše trditve, da se radikalcu kupovali nemške glasove.

Nedelja, 4. marca: Volilno gibanje se bliža svojemu vrhuncu. Po vsem volilnem okrožju se vrše javni volilni shodi in zaupni sestanki. V Mariboru so priredili radikalcu svoj prvi shod v Sloveniji, ki pa je zelo klaverno potekel. Minister Stojadinović in pokrajinski namestnik Hribar sta se pripeljala vsak v svojem salonskem vozu. Njihovi priganjači so prignali na shod par bivših komunistov in podkupljencev, večino pa so tvorili pristaši drugih strank. Med izvajanjem govornikov je nastal tak hrup, da je moral predsednik zbor kar na tihem zaključiti, govorniki pa so zastraženi izginili skozi neka stranska vrata ter oddrli na svojih avtomobilih. — V Zagrebu se je vršil velik shod demokratske

stranke, ki je sijajno uspel. — Socijalisti so čisto raztepeni in skregani. V Mariboru so priredili volilni shod, pa so se med seboj stekli. — Italijani so končno izpraznili Sušak in ga predali našim oblastem. Med narodom vlada nepopisno veselje in navdušenje.

Ponedeljek, 5. marca: Evakuacija tretje cone v Dalmaciji se nadaljuje po določenem načrtu. Povsod prireajo naši vojski in državnim predstavnikom navdušene in veličastne sprejeme. — Volilni shodi, ki se vrše po vsem okrožju, dokazujejo, da vlada za volitve veliko zanimanje. Povsod pozdravljajo naše kandidate. Ljudstvo je sito praznih obljub in bo volilo ono stranko, ki dela, in to je edino demokratska stranka, ki lahko pokaže uspehe svojega sedanjega delovanja.

Mariborske vesti.

Maribor, 7. marca 1923.

m Odlikovanje. Kralj Aleksander je odlikoval z redom sv. Save IV. vrste g. notarja Otona Ploja v Mariboru. Častitamo!

m Mariborski radikali v »Orjuni«. Voditelji mariborskih radikalov hočejo na vsak način utajiti svoje pristaše aretirance pri napadu na Cirilovo tiskarno. Kaj drugoga od značajnih dezertirjev in uskokov tudi ni pričakovati. Toda gg. radikali, bivši dnevi gosti v »Straži«, imajo tudi v glavnem odboru svojega zaupnika, ki je ob enem odbornik pri radikalih in glavni zaupnik pri sklepanju volilnih kupnih pogodb. Da bo g. popravar Grasselli lahko vsaj to pot prišel s § 19., sporočamo še natančneje: dotični radikalni »orjunaš« je namreč bivši dobrovoljec dimnikar Pucelj. Torej imate »zveze« ali nimate?

m Gospod Stojadinović je baje — kakor poročajo radikalske »Jutranje Novosti« — sprejemal v Maribor deputacije z vsemi mogočimi gospodarskimi težnjami. Kako pa je potem to, gospodje, da se je nekemu državnemu uslužbencu, ki je prišel tudi z izrazito gospodarsko zadevo, reklo, da gospod minister sprejema samo v političnih zadevah? Ime nia razpolago!

m Promet na mostu. Konečno se je vendarle nekaj ukrenilo, da se navadi občinstvo na prometni red na mostu. Na vsaki strani stoji policijska straža, ki navaja ljudi, ki še vedno ne vedo, da se hodi vedno na levi strani, na te predpise. Upati je, da se bo občinstvo sčasoma samo navadilo na to. Saj ni nič neprijetnejšega, kakor če se mora človek, zlasti ob slabem vremenu vedno izogibati in pustiti suvati.

m Trpinčenje živali. V zadnjem času smo že ponovno opažali, da se je trpinčenje živali silno razpaslo. Ljudje skoraj nimajo nobenega srca več za uboge živali. Krma v današnji draginji je navadno precej pila, tako vozovi so naloženi, da se šibijo osi. Posebno razni vozniki premoga tekmujejo med seboj, kdo bi kar celi vagon na enkrat zapeljal. Zato pa je v bližini kolodvora skoraj vsak dan opaziti kak voz, ki je običal. Voznik pa mesto da bi zmanjšal breme, udriha po konjih z bičem in koli. Kakor slišimo, bo tudi policija posvetila tem pojavom vso pozornost in tako surovost primerno nagradila. Zeleti bi bilo, da zopet oživi društvo za varstvo živali, ki je svojčas zlasti v Mariboru bilo zelo delavno.

m Čudna predzgodovina aretacije orjunašev. Nočemo posegati v tok sodne preiskave napram orjunašem, katera utegne izkazati senzacionalni preokret, ki ga ne bodo veselili vsi oni, ki skušajo breme dogodka politično naložiti demokratski organizaciji v Mariboru. Pribijemo pa, da so se izvršile nekatere aretacije na podlagi anonimnega pisma, katero sedaj kurzira, da se ugotovi pisca. Nadaljne aretacije pa so bile izvršene na podlagi ovadbe v časopisih že omenjenega Gruma, ki je bil nedavno kot navaden slepar aretiran v Ljubljani in o katerem je vsa javnost prepričana, da se je hotel samo polakomiti od »Straže« razpisane nagrade. To za vodstvo policije v Mariboru vsekakor zelo kompromitujoče dejstvo samo konstatiramo. Končno pa še omenimo, da je minister n. r. dr. Kukovec že pred dnevi v oddelku ministrstva pravde v Ljubljani zahteval pojasnilo, zakaj se drži 14 oseb v preiskovalnem zaporu. G. dvorni svetnik Škerlj je izjavil, da je v tem kakor v vseh drugih slučajih

dal navodilo, preiskovalne zapore že iz ekonomičnih razlogov skrajšati na najnujnejšo potrebno mero. Toliko za enkrat javnosti v pojasnilo.

m Koze v Mariboru. Kakor smo večeraj na kratko poročali, so se pojavile v Mariboru črne koze. Z merodajne strani se nam poroča, da je to sedaj edini slučaj. Bolezen je prinesel k nam nek Dalmatince (krošnjar), ki je prišel te dni iz Dalmacije. Hiša ob Dravi, v kateri stanuje skupno 26 krošnjarjev, je kontumacijska in popolnoma izolirana, vsi krošnjarji pa so premeščeni v izolirne barake tukajšnje javne bolnice, tako, da je izključeno vsako razširjenje te zelo nalezljive bolezni. Opozarjamo občinstvo, naj se strogo drži izdanih naredb, da se bolezen že v kali zatre. Vsako event. obolenje naj se nemudoma javi oblastem.

m Olepševalno in tujskoprometno društvo za mesto Maribor živahno deluje, dasi ga ovirajo celo oni faktorji, ki bi ga morali najbolj podpirati. Na eni strani se je odbor konstituiral sledeče: predsednik Ivo Šiška, podpredsednik Franc Gulda, tajnik Ivan Vrščaj, blagajnik Ivan Bohak, redni odborniki: dr. Fr. Hojnik, Armin Ellinger, Franjo Kumer, ga Rezika Švarcova in Ivan Hajny. Dalje so se konstituirali 4 odseki in sicer: gospodarski odsek (načelnik g. Ivo Šiška); odsek za tujski promet (načelnik g. dr. Hojnik), veselični odsek (načelnik g. Gulda), so že začeli delati; za javnost bo posebne važnosti delovanje odseka za tujski promet. Ta odsek namerava zbrati natančne podatke o vseh krajih v mariborski okolici ter jih potem objaviti v obliki priročnega, ilustriranega kažipota. Upamo, da se bo odseku posrečilo poizveti zanimanje za naše lepe kraje, zlasti za Maribor z okolico in Dravsko dolino. — Olepševalno in tujskoprometno društvo namerava prirediti spomladi veliko veselico. Ker občina ne podpira dovolj njegovih stremeljenj, je navezana na samopomoč. Menda je »hiperprodukcija« društev kriva, da Olepševalno in tujskoprometno društvo ne uživa v našem mestu tiste vsestranske podpore, ki jo gotovo zasluži po svojih namenih in po svojem delu. Redne odbore se se vrše vsak prvi delovni ponedeljek v mesecu v pisarni g. dr. Hojnika na Aleksandrovi cesti, kjer je tudi sedež tujsko-prometnega odseka.

m Razstava gradbene loterije. Dokler Loterijski pododbor ne odloči drugega mesta, je razstava dobikov gradbene loterije občinstvu brezplačno na vpogled v društveni pisarni (Mar-Stan) Rotovski trg 1.

m Seja Loterijskega pododbora se vrši v četrtek dne 8. marca ob 20. uri v društvenem prostoru. Z ozirom na važnost dnevnega reda, je udeležba vseh gg. odbornikov potrebna.

m Mestno kopališče. Parna kopel se jutri dne 8. marca zopet odpre in ostane odprta kakor navadno, ob četrtkih in sobotah za moške, ob petkih pa za ženske. Kadna kopel je vse omenjene dni vsem strankam dostopna.

m Pozor pred italijanskimi lirami! Kakor smo že poročali, je bil pred par dnevi prijet na Celju nek Beranič Anton, ki je razpečaval ponarejene 1000 Lirske bankovce. Taki ponarejenci so v prometu tudi po Mariboru in okolici. Preiskava je ugotovila, da je Beranič imel svoje pomagace tudi v Mariboru in celo v Splitu, kjer so jih več zaprli. Bankovci so zelo dobro ponarejeni in jih more le strokovnjak razločiti od pravih. Opozarjamo torej občinstvo, naj nikar ne sprejema italijanskih lir, da ne bo trpelo občutne izgube, vrh tega pa še pota na sodišče.

m Policijska kronika. Ljudskošolski učenec Vilbald Kolar je v ponedeljek vsled lastne neprevidnosti prišel pod dirkalni voz in zadel več lažjih poškodb na glavi in rokah. — Odrasle sta hotela posnemati pekovski vajenec Engelbert Jus in nek 11letni Klančnik. Pred gostilno Kolo sta se pretepala in ljuti boj je končal s krvavim nosom. — Neka Franca N. je bila uslužbenka kot služkinja pri nekem trgovcu. Prikljubo je izrabila v to, da je pokradla svoji službojalki razno obleko in perilo v vrednosti 6000 Din. — Radi razgrajanja je bilo kaznovanih več žr. znanih razpajčev. — Huda pijanica je neka Mezgeš Antonija. V njenem spomstvu je vedno še neka druga ženska, ki pa ima vsakokrat, ko pride policija »pravica«. Če jo hočeje aretirati, se vrže na tla in bije kroz sebe

z lokami in nogami. Umiri se le, ko je v svojem običajnem »kvartirju« pri »Grafu«.

m Najlepše romane in druge raznovrstne knjige iz svetovnega slovstva v vseh jezikih izposojuje proti neznatni izposojnini »Ljudska knjižnica« v Narodnem domu. Knjižnica kupi takoj po izidu vsako novo slovensko knjigo.

m Prošnja usmiljenim srcem! 77-letna starca, ki dobiva od mestne občine mesečno le 60 kron podpore, in leži že 10 mesecev bolna v postelji, prosi usmiljenega srca za podporo, bodisi v živilih ali denarju. Starca je popolnoma onemogla in brez vseh sredstev. Naslov v našem uredništvu, kjer se sprejemajo tudi darovi.

Objave.

§ 1. Mariborski Bioskop predvaja v četrtek, petek, soboto in nedeljo 1. del izborne pustolovne drame Hiljene svete z znamenitimi igralci Nemčije v glavnih vlogah. Opozarjamo, da je bil ta velikanski film v dveh delih snimljen v delih naše Dalmacije in se posebno izkazuje s krasnimi slikami in zanimivimi dogodilji, ter običaji naših Dalmatincev. Režija in slike kakor igra in vsebina so prvovrstne.

Porotno sodišče.

Maribor, 6. marca.

Radi umora obtoženi graničar.

V St. Janžu pri Marenbergu je živel na »Šreinerjevi hubi« neka Liza Tomažič, delavka, s svojo 26-letno hčerko Marijo Tomažičevo. V okolici nista bili na dobrem glasu. Liza Tomažičeva je pred leti umorila svojega moža, hči Marija pa je na glasu kot zelo lahkoživo dekle. Kljub temu je zahajal 26-letni graničar Simeon Britvin, ki je bil uslužben pri obmejni straži. Z njim je imela Marija ljubavno razmerje. Za dekle pa se je zanimal tudi vdovec in posestnik Jurij Germut, kateri pa tudi ni odbijala ter se je tudi njemu udajala. Pred več meseci je Britvin bil nastanjen pri Germutu. Ko je Germutu nekega dne izginilo 1200 Din, je osumil tatvine graničarja Britvina. Tega mu pa Britvin ni pozabil in je sklenil, da se mašuje. Svoj namen je povedal tudi Mariji Tomažičevi, ki je bila takoj za to. To tem bolj, ker je bila v drugem stanju in je hotela zvaliti očevstvo na Germuta, ki ima posestvo. — Zvečer dne 18. julija t. l. je prišel Germut k Tomažičevim. Ne dolgo za njim je prišel na obisk k Tomažičevim tudi nek Franc Jarc. Vsi štirje so bili v sobi Marije, ki je bila že v postelji. Krog pol 23. ure sta počila v bližini dva strela. Kmalu na to je nastalo na hodniku ropotanje. Nekdo je klical »mati, mati«. Liza Tomažičeva je šla ven, na kar je ropot utihnil. Čez par minut se je vrnila ter rekla, da je nekdo prosil za mleko.

Kmalu na to se je Germut poslovil ter odšel. Z njim je hotel oditi tudi Jarc, toda mati in hčerka sta mu prigovarjali, naj še ostane. In res je ostal. Čez malo časa spet nekdo zaropota na oknu, pri katerem je sedela Marijeta. Šla je ven ter se kmalu vrnila rekoč, da je videla nekaj črnega leteti krog hiše. Ob 11. uri je odšel tudi Jarc.

Ko drugo jutro Germuta ni bilo domov in je njegov pes nemirno letal od hiše v gozd in nazaj, so domačini začeli sumiti da se mu je kaj pripetilo. Šli so ga iskat in kmalu so našli mrtvega ob cesti v grmovju, kakih 2000 korakov od Šreinerjeve pristave. Poznalo se je, da je nekdo že mrtvega zavelkel v grmovje. Sum je takoj padel na graničarja Britvina. Pri zaslišanju je priznal, da je on ustrelil Germuta, ker ga je ta ovalil radi tatvine. Soobtoženki zanikata vsako krivdo. Liza Tomažičeva trdi, da sploh ni vedela za razmerje svoje hčerke. Da pa sta obe vedeli za Britvinov namen, potrjuje dejstvo, da sta takoj drugemu dne nagovarjali Jarca, naj nikomur ne pove, da je bil prejšnji večer pri njih.

Britvin je svoje prvotno priznanje pozneje spremenil in se zagovarjal s silobranom, češ, da je bil od Germuta napaden. Soobtoženki tudi tajita vsako krivdo. Ker je pri zaslišanju prič prišlo pri zadnji porotni razpravi, ki se je vršila meseca decembra 1922, do nasprotij in nejasnosti, se je razprava na predlog

V Argirokastro, središču južne Albanije je prebivalstvo po dveh tretinah mohamedansko, predpustne šale zbijajo tu nekaj mladeničev, ki hodijo v soboto v družbi ciganske godbe maskirani po mestu, plesoč po večjih trgih in cestah svoje stare narodne plesе. Glavno ulogo igra med njimi v najstrašotnejši podobi predstavljeni vrag, ki je obenem tudi voditelj plesa. Na glavi nosi črno lakirano stolpu podoben nestvor, ki je obdan z dvema vrstama bodic; njegova obrazna maska je podobna rilcu divjega prašiča s kratkimi topimi rogovi in ven visečim jezikom. Izmed ostalih sem je polovica

oblečena v pisane ženske obleke z lasurami na glavi in raznimi drugimi pestrobodnimi okraski, druga polovica pa izgleda kakor kaka divja banditska banda, oborožena do zob z dolgimi puškami, samokresi in zarjavljenimi turškimi meči. Godba sestoji iz dveh kitar, vijoline in klarineta ter se izgublja v morotonih melodijah, ki sestojajo iz neprestanega ponavljanja enega samega takta. Plesi so vsi podobni srbskemu kolu, samo da so bolj divji in brez pravega ritma. V divljanju in skakanju se odlikuje posebno prvi, v vragovo zunanost odeti plesalec. Pri enem teh plesov se uporablja tudi dolga palica, na kateri je zgoraj pritrjena okrogla plošča, okrašena s pestrimi trakovi. Fantje in »dekleta« drže pri plesu za trakove ter se vrte sem in tja, dokler niso popolnoma zapleteni. Zaključek vsakega plesa tvorijo pobiranje drobiža in cigaret pri gledalcih. Opoludne gredo maskiranci z godbo na čelu k popu ter mu nesejo v dar v pisani prti zavito jagnje.

Podobno, vendar pa mnogo bolj živahno, se odigrava zadnji dan pusta v okoliških vaseh. Posebna zabava v Derivljanu, selu oddaljenem komaj dober kilometer od Argirokastre, privabi v vas staro in mlado iz bližnje in včasih tudi bolj oddaljene okolice. Že takoj po poludnevju pozove ciganska godba na ples, katerega igrajo ločeno fantje in dekleta.

Hudič je tu opasan z medvedjo kožo, roke pa ima pokrite z ovčjo kožo ter vodi na rožljajočo verigo priklenjeno v belo rjuho odeto šemo, ki ima ptičjemu klunu podobno masko, v roki pa dolgo sulico. Kaj predstavlja ta prizor, tega niti domačini ne vejo. To je stara tradicija, izvirajoča iz davnih sivih časov prošlosti. Med tem, ko se fantje in dekleta zabavajo s plesom, brije hudič norce z gledalci, posebno pa z otroci, ki beže pred njim kričoč in cvileč na vse grlo. Na drugem prostoru v vasi se vrši zabava mladih žen, oblečenih v pisana praznična oblačila. Njihove lase krasi zlat kinč, preko prs pa jim vise bogati nizi starih zlatnikov. Povrh belih platnenih spodnjih oblek nosijo baržunaste oprsnike ter pestre svilnate predpasnike. Tudi one plešejo, toda le po taktu pesmi, katero si pojo same. Njihov ples je še bolj monoton in dolgočasen kakor oni mladeničev. Celo uro ponavljajo neprestano isto pesem in iste korake, dokler se jim naposled ne pridružijo moški, da skupno z njimi zaplešejo malo živahnejše kolo. Vendar pa ostanejo ženske vedno skupaj in moški ravno tako, le dve starejši ženski tvorita zvezo med obema.

Ti plesi končajo komaj pozno v mraku, ko zaide solnce za Soptom, osvetljuje s svojimi zlatimi žarki samo še snežne gorske veličane na drugi strani doline.

Ekspedicija na Novo Gvinejo.

Malo pred svetovno vojno je izdelal nek nemški oficir in sportnik načrt, preiskati s pomočjo vodljivega zrakoplova še malo poznano in nedostopno notranjost največjega otoka na svetu, Nove Gvineje. Splošno pa je takrat prevladovalo mnenje, da zrakoplovstvo še ni dospelo tako daleč, da bi se zamogla podvzeti zrakoplovna ekspedicija preko gostih tropičnih pragozdov. Kako pravilno je bilo to mnenje, se je izkazalo v že pred vojno podvzeti nemški sepiški ekspediciji, ki je ugotovila na obeh straneh veletoka Sepika veličanske travnikom podobne ravnine, ki pa so bile v resnici samo s plavajočimi rastlinami pokrite naplavine. Zrakoplov, ki bi pristal na taki naplavini, bi se ne mogel izogniti strašni katastrofi. Kakor poroča sedaj dr. W. Gerbing v »Illustrierte Zeitung«, se je sedaj porodila misel take ekspedicije v Avstraliji. Priprave in ekspedicijo samo bo financiral nek bogataš iz Sydneya, posluževala pa se bo pri raziskovanju dveh hidroplanov. Izhodna točka ekspedicije bo izliv veletoka Fly. Fly je močen veletok na Novi Gvineji, katerega so v dolžini 1000 kilometrov že poprej prevozili z malimi ladjami. Veletok je dovolj globok in širok, da bo lahko nudil bazo za pristajanje in dviganje vodnih zrakoplovov. Če bo ta novodobna ekspedicija dosegla več uspehov kakor so

jih dosegle dosedanje, to je seveda odprto vprašanje. Mnogo obsežnejša in bolj opremljena in zasnovana je neka druga tudi avstralska ekspedicija na Novi Gvineji, ki je na delu že od jeseni. Ta ekspedicija sestoji iz 22 učenjakov, geografov (zemljepiscev), geologov (zemljelovcev), etnologov (narodoslovcev) in zoologov (živaloslovcev) in skuša prehoditi Novo Gvinejo s severa bivše nemške kolonije (Dežela cesarja Viljema), nekako ob 142 stopinji zemljepisne dolžine, proti jugu, torej na onem mestu, kjer je Nova Gvineja najširša. Ozemlje, katero so si izbrali za potovanje ti učenjaki, so do izvira veletoka Sepika preiskali pred vojno tudi že nemški učenjaki. Južno od omenjenega veletoka pa se nahajajo še veličanske pokrajine, ki so deloma zelo gorate in imajo vrhove, ki segajo do 3600 m in katerih še ni prehodil noben belokožec. Prvi cilj avstralske družbe je nekdanj nemško Blücherberg imenovana gora, ki je bila mejnica nemškega in angleškega dela Nove Gvineje. Od tu bo ekspedicija skušala dospeti do reke Strick, ki je pritok veletoka Fly ter nadaljevati po vodni poti svoje prodiranje v pradomovino črnih Papuanov, ki so dandanes še najbolj divji ljudje na svetu in se še vedno radi hranijo s človeškim mesom. Da potovanje po Novi Gvineji ni lahko in brez nevarnosti, je jasno.

ARKO LIQUEUR TRIPLE SEC!

Mala oznanila.

Sprejme se trgovski vajenec iz dobre hiše in dobrih spretnosti pri trdki I. Kovač, Frankopanova ulica 15. 474

Kmetovalci, kateri želijo, da se napravi na njihovem posestvu brezplačno gnojenje z umetnimi gnojili v svrhu preiskušnje, naj javijo svoj naslov trdki Tonejc & Rozman, Maribor, Aleksandrova cesta št. 35. 478 3-1

Frak-obleka, skoraj nova, na prodaj. Zrinjskega trg št. 5. I. ndstr., deano. 472

Mizarski mojster, samski išče večji lokal za delavnico v bližini Maribora. Delavnico si uredi sam. Ponudbe pod »Lokal« na upravo lista. 470

Dobro mleko se dobi vsak dan od 8. ure naprej v mlekarni Ivana Golob, Slovenska ulica 16j. 475

Zamenjam svoje stanovanje s tremi sobami (v vilii) proti stanovanju z dvema sobama. Naslov pove uprava lista. 476 3-1

Samostojna gospodinja išče prazno sobo. Ponudbe pod »Lastno pehišvo« na upravo »Tabora«. 468

Perilo po najugodnejši ceni prodaja samo B. Veselinovič in drug. Maribor, Gosposka ul. 26. 458 15-3

URE, žepne in stenske, popravlja najolidnejše trdka R. Bizjak, urar, Gosposka ul. št. 16, Maribor. 433 15-5

Higijenična brivnica se vsem priporoča. Prvo vrstna postrežba. Vjekoslav Gjurin, Jurčičeva ulica 9. 1850

Medic, Rakovec & Zankl

d. z. o. z.

Centrala Ljubljana

Podružnica: Maribor, Gosposka ul. 23

Tovarna kemičnih in rudninskih barv in lakov.

Emajlni laki, pravi firnež. Barve za pode, barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavce (Gips), mastenec (Federweiss), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarski klej, pleskarski, slikarski in mizarski čopič, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

„Meraki“-lak za pode. — Linoleum-lak za pode. 471

Ceniki se začasno ne razpošiljajo.

Prostovoljna javna dražba.

Dne 8. marca 1923 ob 9. uri predpoldan se vrši v skladišču spedijske trdke »JADRAN«, dr. z. o. z., Meljska cesta št. 29, dražba raznega pohištva.

Tozadevna pojasnila daje pisarna trdke »JADRAN«, dr. z. o. z., Meljska cesta 1. 465 2-2

Perilo, 2595 78-27

klobuke

dežne plašče,

čevlje, gamaše, dežnike, palice, ter razno modno in galanterijsko blago v veliki izbiri, najceneje pri JAKOB LAH, Maribor, Glavni trg 2

Čilski soliter

Tomaževa žlindra, kalijeva sol, kajnit, kostni in rudninski superfosfat ter modra galica in žveplo

vedno v zalogi pri

Tonejc & Rozman, Maribor

Aleksandrova cesta 35.

Pomožnega delavca

zdravega, mlajšo moč, sprejme takoj

Mariborska tiskarna d.d.

Manufakturna trgovina

FRANJO MAJER, MARIBOR

Glavni trg št. 9

Zaloga raznovrstnega češkega sukna, ševijota in kamgarna za moške in ženske obleke, platna, perila, nogavic, sešitih odev, pirotskih preprog itd. 5592

Najboljše in najcenejše

pa tudi najlepše blago za obleke, kakor sukno, hlačevina, volneno blago, plavina, čefir, šifon, platno, izgotovljene obleke, srajce, predpasniki, nogavice, robci, odeje itd. se dobi prvovrstno pri

I. N. Šoštarčič, Maribor

Aleksandrova cesta št. 13. 2577

V Mariboru, dne 3. marca 1923.

Razpis.

Posojilnica v Mariboru razpisuje iz Dijaške ustanove Feliksa in Pavline Ferk osem ustanovnih mest in sicer po štiri

za visokošolce po . . D 1.500
in za srednješolce po D 750

Pravico ustanove imajo:

a) v prvi vrsti zapustnikov oziroma njegove sorodnike Pavline, roj. Menhart sorodniki slovenske narodnosti obolega spola in sicer dokler študirajo v Mariboru. Sorodniki morejo postati deležni te ustanove ne le kot gimnazijci (oziroma vseučiteljski), temveč tudi na drugih srednjih šolah, na kaki kmetijski šoli ali učiteljski do konca študij ali nauk, bodisi trgovskih ali obrtnih;

b) v drugi vrsti so prosilci člani rodbine Konrada Mejavšek iz Reke pri Hočah ter rodbine Jožefa Jug v Rušah pod enakimi pogoji kakor ad a);

c) v kolikor ni prosilcev sorodnikov, morejo postati deležni dijaki in dijakinje slovenske narodnosti na mariborskih srednjih šolah in učiteljski oziroma na vseučiljski in sicer v prvi vrsti sinovi ubogih učiteljev in nadarjeni sinovi kmečkih rodbin, prednost imajo dijaki pristojni v sodnem okraju Sv. Lenartskem v Slovenskih Gorah; če takih ni iz vsega glavarstva mariborskega potem šele vsi drugi.

Dijaki in dijakinje, ki uživajo te štipendije, se morajo zavezati po možnosti vračati te podpore v ustanovni fond te ustanove.

Prosilci naj vložijo svoje prošnje za podelitev ustanove do

21. marca 1923

pri Posojilnici v Mariboru. Narodni dom. Prošnje morajo biti opremljene s spričevalom o dobrem šolskem napredovanju in znanju slovenskega ali kakakega drugega slovenskega jezika, domovnico, ubožnim listom in pri sorodnikih še z rodovnikom.

459 Za ravnateljstvo: Dr. Franjo Rosina I. 2

Veletrgovina z železnino Pinter & Lenard

Telefon št. 282 Maribor Telefon št. 282

Brzjavni naslov: Pinter Maribor

V zalogi se nahaja:

Traverze, cement, železo vseh vrst, pločevine, štedilniki, žica, žičniki, pumpe, razne cevi, kovanja za zgradbo in pohištvo, kuhinjska posoda vilita in pločevinasta, kovaško, ključavničarsko in mizarsko orodje, kose, brusni kamni in vsi v železninsko stroko spadajoči predmeti. Blagajne vseh vrst, verige domače tovarne. Postrežba točna, cene solidne! 2576